

Fremsat den 8. oktober 2026 af kulturministeren (Zenia Stampe)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ophavsret¹⁾

(Beskyttelse af personlige kendetegn m.v. og ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet)

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 20. august 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 676 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. I lovens *titel* indsættes efter »ophavsret«: »m.v.«

2. Overalt i loven indsættes efter »udøvende kunstnere«: »eller artister«, efter »udøvende kunstner« indsættes: »eller artist«, og efter »en udøvende kunstners« indsættes: »eller en artists«.

3. I § 47, stk. 2, indsættes efter »§ 55 c«: »§ 65 a, stk. 3, § 67 a, stk. 3,«.

4. I § 47 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Så længe Ophavsretslicensnævnet behandler spørgsmål forelagt i henhold til § 13, § 13 a, stk. 5, § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a § 29 a, stk. 3, § 30, § 33, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1-3, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 65 a, stk. 3, § 68 og § 75 a, stk. 3, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om disse spørgsmål. Er en sag herom anlagt ved domstolene, og anmoder en af parterne om at få den indbragt for Ophavsretslicensnævnet, hæver retten sagen og sender den til nævnet. Indeholder sagen andre spørgsmål omfattet af stk. 2, kan retten sende hele sagen til nævnet, såfremt retten skønner det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet.

Stk. 4. For sager, som oversendes til Ophavsretslicensnævnet efter stk. 3, finder retsplejelovens § 361, stk. 2 og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater

og skemaer og den til enhver tid gældende nationale eID-løsning el.lign.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 6.

5. I § 65, stk. 1, indsættes efter »værk«: »eller en artists kunstneriske præstation«, og efter »kunstnerens« indsættes: »eller artistens«.

6. I § 65, stk. 2, indsættes efter »fremførelsen«: »eller præstationen«, i stk. 3 og 4 indsættes efter »en fremførelse«: »eller præstation«, og i stk. 6 indsættes efter »kunstneres«: »eller artisters«.

7. Efter § 65 indsættes før overskriften for § 66:

»§ 65 a. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk eller af en artists kunstneriske præstation må ikke tilgængeliggøres for almenheden uden samtykke fra den udøvende kunstner eller artist.

Stk. 2. Beskyttelsen i stk. 1 varer indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor fremførelsen eller den kunstneriske præstation fandt sted.

Stk. 3. Hvis en optagelse af en fremførelse eller kunstnerisk præstation, som ikke er en lydoptagelse, bliver udgivet eller offentliggjort inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen efter stk. 1 indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted.

Stk. 4. Hvis en lydoptagelse af en fremførelse eller kunstnerisk præstation bliver udgivet eller offentliggjort inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen efter stk. 1 indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der som udkast har været notificeret i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (kodifikation).

Stk. 5. Bestemmelserne i § 2, stk. 3 og 4, §§ 3, 11, 13, 13 a, 16 a, 16 c-16 f, 17-17 b, § 17 c, stk. 2, 3 og 4, §§ 17 d-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, §§ 21, 22, 24 b, 25, 27, 28, 30 a, 33, 34, 35, 47, 49, 50-52 b, 53-57, 58 a, 61 og 62 finder tilsvarende anvendelse på digitale virkelighedsnære efterligninger af udøvende kunstneres fremførelser eller af artisters kunstneriske præstationer.«

8. I § 68, *stk. 1, pkt. 1*, indsættes efter »§ 65, stk. 2-4,«: »§ 65 a, stk. 1-4«.

9. Efter § 73 indsættes før overskriften før § 74:

»Beskyttelse mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn

§ 73 a. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn må ikke tilgængeliggøres for almenheden uden den efterlignede persons samtykke.

Stk. 2. Stk. 1 omfatter ikke efterligninger, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende, medmindre efterligningen udgør misinformation, som konkret kan medføre alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser.

Stk. 3. Beskyttelsen i stk. 1 varer, indtil 50 år er forløbet efter den efterlignede persons dødsår.

Stk. 4. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger kan tilgængeliggøres uden samtykke i overensstemmelse med bestemmelserne i § 23, stk. 2, og § 25.«

10. I § 76, *stk. 1, nr. 3*, ændres »§§ 72-75« til: »§§ 72, 73, 74 eller 75«.

11. I § 77, *stk. 1*, ændres »§§ 65-71« til: »§§ 65 og 66-71«.

12. I § 83, *stk. 1*, indsættes efter »eller uagtsomt overtræder«: »§ 65 a eller«.

13. I § 84, *stk. 1*, indsættes efter »§§ 65-71«: »og 73 a«.

14. I § 84, *stk. 1*, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:
»3) fjernes fra det medie, det er tilgængeliggjort på eller«
Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.

15. I § 86 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Bestemmelsen i § 65 a gælder for efterligninger af udøvende kunstnere og artister, der er statsborgere i eller bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

16. I § 86, *stk. 9, 2. pkt.*, der bliver stk. 10, 2. pkt., ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

17. I § 86, *stk. 9, 3. pkt.*, der bliver stk. 10, 3. pkt., ændres »stk. 1-4« til: »stk. 1 og 3-5«.

18. Efter § 86 indsættes før overskriften før § 87:

»Særlig bestemmelse om beskyttelse mod digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn

§ 86 a. Bestemmelsen i § 73 a gælder for efterligninger af alle fysiske personer, herunder udenlandske statsborgere.«

19. I § 93 efter »i kraft for« udgår »Færøerne«, og efter »som de særlige« udgår »færøske eller«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 2. § 1, nr. 7 og 9, finder ikke anvendelse for aftaler indgået før lovens ikrafttræden. For sådanne aftaler finder de hidtidige regler anvendelse.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 47, stk. 3, i lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 20. august 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 47, stk. 6, i lov om ophavsret, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Beskyttelse mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Beskyttelse af udøvende kunstnere og artister mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3. Præstationsbeskyttelse
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.4. Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Mulighederne for at skabe virkelighedsnært indhold ved hjælp af f.eks. kunstig intelligens, herunder ved manipulation af eksisterende video-, lyd- og billedindhold, er blevet mange. Der findes let anvendelige værktøjer på internettet, herunder i form af applikationer, man kan downloade til sin telefon, der hurtigt kan skabe manipuleret indhold af høj kvalitet. Med de nye muligheder er det snart umuligt at skelne ægte og manipuleret materiale fra hinanden. Da billeder og videoer samtidig sætter sig lynhurtigt i folks underbevidsthed, kan digitalt manipulerede versioner af et billede eller en video skabe en grundlæggende tvivl om – og måske endda en helt forkert opfattelse af – hvad der er ægte skildringer af virkeligheden.

Hvis manipuleret lyd-, video- eller billedindhold indeholder falske ytringer, eller hvis en efterlignet person fremgår i en sammenhæng, der ligger langt fra de situationer, personen normalt forbindes med, kan efterligningerne i værste fald blive et reelt demokratisk problem – ikke mindst i lyset af mulighederne for hastig spredning af indholdet på internettet. Udover at kunne udgøre et reelt demokratisk problem, må de udøvende kunstnere også forventes at blive hårdt ramt, da teknologien gør det nemt for de fleste at efterligne og anvende kunstnernes personlige kendetegn, herunder stemme og udseende, i manipulerede gengivelser af deres fremførelser.

Lovforslaget udmønter den politiske aftale af 26. juni 2025 mellem den daværende SVM-regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet om at skabe et værn mod deling af digitale efterligninger ved at ændre ophavsretsloven. I aftalen blev det besluttet at indføre følgende to beskyttelser: 1) en generel beskyttelse mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn, og 2) en efterligningsbeskyttelse af udøvende kunstnere, der beskytter udøvende kunstnere og artister mod deling af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af deres kunstneriske fremførelse eller præstationer uden samtykke.

Hovedformålet med lovforslaget er at skabe et tydeligt værn mod misbrug af andres personlige kendetegn og sikre, at den teknologiske udvikling, herunder særligt muligheden for ved hjælp af kunstig intelligens at skabe virkelighedsnære gengivelser af personer og disses præstationer m.v., ikke ender med at ske på bekostning af integritet, troværdighed, tillid og gennemsigtighed.

Med lovforslaget foreslås derfor indsat to nye beskyttelser i ophavsretsloven, hvoraf den ene beskyttelse indeholder to elementer, henholdsvis en præstationsbeskyttelse og en efterligningsbeskyttelse af fremførelser og præstationer, mens den anden er en beskyttelse af fysiske personers personli-

ge, fysiske kendetegn. Det foreslås, at beskyttelsen ikke omfatter virkelighedsnære digitalt genererede efterligning af en persons personlige, fysiske kendetegn, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende. En virkelighedsnær digitalt genereret efterligning, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende, vil dog efter omstændighederne kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis den udgør misinformation, som konkret kan medføre alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom. Det foreslås, at den generelle beskyttelse mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn får en varighed på 50 år regnet fra den efterlignede persons dødsår, mens varigheden af efterligningsbeskyttelsen for udøvende kunstnere eller artister foreslås fastsat til 50 år fra udgangen af det år, hvor fremførelsen fandt sted. Hvis en optagelse af fremførelsen udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, regnes beskyttelsen i stedet fra udgangen af året for den første udgivelse eller offentliggørelse – 50 år for så vidt angår optagelser, der ikke er lydoptagelser, og 70 år for så vidt angår lydoptagelser.

Dansk ret rummer allerede i dag en række regler, der regulerer tilgængeliggørelse af manipulerede videoer, lyd og billeder indeholdende andres personlige kendetegn, herunder i markedsføringsloven, databeskyttelsesforordningen, forordningen om kunstig intelligens og straffeloven. De foreslåede regler om efterligningsbeskyttelse skal sikre et klart retsgrundlag, som kan anvendes af enhver til at få fjernet de af forslaget omfattede virkelighedsnære digitale efterligninger fra diverse oplagringsmedier, særligt sociale medier. Reglerne skal ses i sammenhæng med forordning 2022/2065 om et indre marked for digitale tjenester for så vidt angår reglerne om oplagringsmediernes forpligtelse til at tage skridt til at fjerne ulovligt indhold.

Som følge af den politiske aftale indeholder lovforslaget endvidere et forslag om beskyttelse af artisters præstationer, hvorved artisters kunstneriske præstationer opnår samme beskyttelse som udøvende kunstneres fremførelser af litterære og kunstneriske værker. Med forslaget lægges der op til at beskytte fremførelser, der ikke er af litterære og kunstneriske værker, og derved åbne for, at kunstneriske præstationer af andet end værker – det vil sige noget, som ikke har værkshøjde — også beskyttes efter ophavsretslovens § 65. Ved at give beskyttelse til artisters kunstneriske præstationer på lige fod med udøvende kunstneres fremførelser, sidestilles de artister, der ikke fremfører litterære eller kunstneriske værker, med de udøvende kunstnere, der gør.

Lovforslaget indeholder endvidere en ændring af reglerne om Ophavsretslicensnævnet, som indebærer, at parterne i en tvist om rimeligheden af vederlag og andre aftalelicensvilkår skal anvende Ophavsretslicensnævnet som primært tvist-løsningsorgan. Ophavsretslicensnævnets afgørelse vil fortsat

kunne efterprøves af domstolene, men adgang til domstolsbehandling vil blive betinget af forudgående nævnsbehandling, hvis en af parterne ønsker det. Dette adskiller sig fra gældende ret, hvor parterne frit kan vælge imellem nævnet og domstolene til prøvelse af de pågældende forhold allerede fra start, uanset om den ene part ønsker nævnsbehandling først. De gældende regler indebærer dermed en risiko for, at sager om samme forhold behandles ved domstolene og Ophavsretslicensnævnet samtidigt. Med lovforslaget undgås dobbeltsager, ligesom det sikres, at sagerne – forudsat at en af parterne ønsker det – først behandles af Ophavsretslicensnævnet, der har en særlig indsigt og ekspertise i sager om fastsættelse af vederlagsniveau og andre vilkår i licensaftaler. Den foreslåede regel vil således understøtte nævnets særlige funktion og give hjemmel til, at domstolene kan hæve en sag og sende den til Ophavsretslicensnævnet.

Endelig indeholder lovforslaget en administrativ ændring, da det foreslås, at der indsættes en hjemmel til at fastsætte regler om digital kommunikation i forbindelse med sagsbehandlingen i Ophavsretslicensnævnet.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Beskyttelse mod meget virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Ophavsretsloven

Efter ophavsretslovens § 60 kan ophaveren (fotografen) til et bestilt portrætfoto ikke råde over portrætfotoet uden samtykke fra bestilleren. Fotografen har ellers en eneret til at råde over et af fotografen fremstillet billede ved at fremstille eksemplarer af det og ved at gøre det tilgængeligt for almenheden, jf. lovens § 70.

Ovennævnte stemmer overens med den ulovbestemte retsgrundsætning om retten til eget billede, der beskytter den afbildedes ret til i et vist omfang at bestemme over offentliggørelse af genkendelige billeder af sig selv, uanset hvem der har ophavsretten til billedet. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.1.1.7. om uskreven ret.

Det gælder efter ophavsretslovens § 76, at overtrædelse af § 70 kan straffes med bøde eller i visse tilfælde under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 b om bl.a. ophavsretskrænkelser af særligt grov karakter.

Herudover indeholder ophavsretslovens § 76, stk. 2, en henvisning til straffelovens § 299 b, hvorefter ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter kan straffes med fængsel indtil

6 år for ophavsretskrænkelser, der skaffer en selv eller andre uberettiget vinding.

2.1.1.2. Straffeloven

Efter straffelovens § 264 d, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.

Straffen kan stige til fængsel indtil 3 år, hvis der under hensyn til oplysningernes eller videregivelsens karakter og omfang eller antallet af berørte personer foreligger særligt skærpende omstændigheder, jf. stk. 2.

Efter straffelovens § 264 e, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget 1) anvender oplysninger om en anden person, herunder CPR-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person eller 2) videregiver materiale, herunder seksuelt materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder CPR-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden.

Efter straffelovens § 264 e, stk. 2, straffes på samme måde den, der uberettiget fremstiller seksuelt materiale som nævnt i stk. 1, nr. 2.

Ifølge bemærkningerne til § 264 e, stk. 1, nr. 2, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, lovforslag nr. L 103 som fremsat, side 11, indebærer kravet om, at gerningspersonen "uberettiget" skal have videregivet materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person herunder CPR-nummer, navn og billeder, at videregivelsen ikke vil være strafbar, hvis den person, som oplysninger vedrører, har givet samtykke hertil.

Det følger desuden af de nævnte bemærkninger, at kravet om, at manipulation af en anden persons fremtræden skal være "utilbørlig", indebærer, at der – også uden for de situationer, hvor der foreligger samtykke – kan være tilfælde, hvor det ikke er strafbart at videregive materiale, hvor der er gjort brug af en anden persons oplysninger, til at manipulere denne persons fremtræden. Det drejer sig f.eks. efter omstændighederne om tilfælde, hvor der gøres brug af oplysningerne i rent private sammenhænge, i forbindelse med parodier og satire eller i anden kulturel eller kunstnerisk sammenhæng. Det forudsættes i den forbindelse, at der er en videre adgang til at gøre brug af kendte personers billeder m.v. i parodier, kunstinstallationer m.v. Der er tale om ikke-udtømmende eksempler, og der vil i det enkelte tilfælde skulle foretages en konkret vurdering af, om manipulationen

af en anden persons fremtræden er utilbørlig, bl.a. under hensyn til ytringsfriheden.

Det følger endvidere af de nævnte bemærkninger, at bestemmelsen efter omstændighederne vil kunne omfatte tilfælde, hvor der gøres brug af deepfakes, dvs. manipulation af lyd og video ved hjælp af kunstig intelligens, så en person figurerer i videoer m.v., hvor vedkommende gør eller siger noget, som vedkommende ikke har gjort eller sagt i virkeligheden. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor forurettedes ansigt er klippet ind i en video med lyd, hvor det fremstår, som om forurettede siger noget, som vedkommende ikke har sagt.

Efter straffelovens § 267, stk. 1, straffes den, der fremsætter eller udbreder en udtalelse eller anden meddelelse eller foretager en handling, der er egnet til at krænke nogens ære, med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. dog §§ 268 og 269.

Bestemmelsen gælder dog ikke, hvis ærekrænkelsen angår en afdød og er begået senere end 20 år efter dødsfaldet, medmindre forholdet er omfattet af lovens § 268, jf. stk. 2.

Efter straffelovens § 268 kan straffen for overtrædelse af § 267 stige til fængsel indtil 2 år, hvis 1) en alvorlig beskyldning er usand eller 2) en beskyldning er fremsat eller udbredt gennem indholdet af et massemedie og beskyldningen er egnet til væsentligt at skade den forurettede.

Det bemærkes, at overtrædelse af både straffelovens § 264 e om identitetsmisbrug og straffelovens § 267 om ærekrænkelser er undergivet privat påtale, men at offentlig påtale i visse tilfælde kan ske, når forurettede anmoder herom, jf. straffelovens § 275.

Ved dom for overtrædelse af bl.a. straffelovens §§ 264 e og 267 kan domstolene samtidig give et pålæg om sletning af oplysninger, herunder udtalelser, meddelelser, billeder m.v., hvis det er muligt, jf. straffelovens § 271, stk. 1. Forpligtelsen påhviler den, der dømmes for overtrædelsen. Har denne ikke rådighed over oplysningerne, kan forpligtelsen dog pålægges den, som har en sådan rådighed, jf. bestemmelsens stk. 2.

Identitetsmisbrug kan efter omstændighederne også straffes som en overtrædelse af straffelovens § 279 om bedrageri, såfremt betingelserne i § 279 i øvrigt er opfyldt, herunder at nogen påføres et formuetab.

2.1.1.3. Forordningen om kunstig intelligens

Artikel 50 i forordningen om kunstig intelligens indfører en gennemsigtighedsforpligtelse for udbydere og idriftsættere af visse kunstig intelligens-systemer. Det følger af artikel 50, stk. 2, at udbydere af kunstig intelligens-systemer, der

genererer syntetisk lyd-, billede-, video- eller tekstindhold, skal sikre, at kunstig intelligens-systemets output er mærket i et maskinlæsbart format og kan spores som kunstigt genereret eller manipuleret. Derudover følger det af artikel 50, stk. 4, at idriftsættere af et kunstig intelligens-system, der genererer eller manipulerer billed-, lyd- eller videoindhold, der udgør en deepfake, skal oplyse, at indholdet er blevet genereret kunstigt eller manipuleret. Overholdelse af denne gennemsigtighedsforpligtelse bør ikke fortolkes således, at anvendelse af kunstig intelligens-systemet eller dets output hindrer ytringsfriheden eller retten til frihed for kunst og videnskab, der er sikret ved chartret, navnlig når indholdet er en del af et åbenlyst kreativt, satirisk, kunstnerisk, fiktivt eller tilsvarende arbejde eller program. Deepfakes er i forordningen defineret som ”AI genereret eller manipuleret billed-, lyd- eller videoindhold, der i væsentlig grad ligner faktiske personer, genstande, steder, enheder eller begivenheder, og som fejlagtigt vil fremstå ægte eller sandfærdigt”.

I tilknytning til artikel 50 i forordningen har EU-Kommisjonen publiceret et frivilligt adfærdskodeks vedrørende mærkning og identificerbarhed af indhold genereret med kunstig intelligens, herunder deepfakes. Adfærdskodekset har til formål at understøtte en ensartet og praktisk implementering af gennemsigtighedsforpligtelserne.

Det følger desuden af forordningens artikel 5, stk. 1, litra a-h, at visse former for kunstig intelligens-praksis forbydes.

I bestemte tilfælde vil dette også omfatte kunstig intelligens-systemer, der anvendes til at generere deepfakes, hvor disse deepfakes benyttes som led i en eller flere af de forbudte former for kunstig intelligens-praksis. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis deepfakes anvendes til manipulation, jf. forordningen om kunstig intelligens artikel 5, stk. 1, litra a. Derudover er der med digital omnibus om kunstig intelligens indført to nye forbud mod seksualiserende deepfakes. Derved vil deepfakes i visse tilfælde være omfattet af de forbudte former for kunstig intelligens-praksis, der reguleres og håndhæves efter forordningen om kunstig intelligens.

2.1.1.4. Markedsføringsret

Det følger af markedsføringslovens § 3, stk. 1, at erhvervsdrivende skal udvise god markedsføringsskik under hensyntagen til forbrugere, erhvervsdrivende og almene samfundsinteresser. Bestemmelsen yder i visse tilfælde beskyttelse mod kommerciel anvendelse af personbilleder. Det kan eksempelvis være i forbindelse med uberettiget brug af et billede i strid med markedsføringslovens regler om god markedsføringsskik. Det vil således være i strid med god markedsføringsskik at anvende et billede af en person i markedsføring uden forudgående tilladelse fra den afbildede person. Reglerne i markedsføringsloven finder ikke anven-

delse i tilfælde, hvor der ikke er tale om en kommerciel hensigt.

Det følger af markedsføringslovens § 24, stk. 1, at handlinger i strid med loven kan forbydes ved dom. Det følger endvidere af § 32, stk. 2, at Forbrugerombudsmanden kan meddele påbud, hvis en handling er i strid med loven og ikke kan ændres ved forhandling.

Efter markedsføringslovens § 37, stk. 1, kan tilsidesættelse af et forbud eller påbud nedlagt af retten eller et påbud, som Forbrugerombudsmanden har meddelt, straffes med bøde eller fængsel i op til 4 måneder.

2.1.1.5. Databeskyttelseslovgivningen

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven gælder bl.a. for erhvervsdrivendes behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk (elektronisk) databehandling som f.eks. på en computer og internettet.

Det følger bl.a. af databeskyttelsesforordningens artikel 5 og 6, at personoplysninger skal behandles lovligt, og at behandling kun er lovlig, hvis det sker med samtykke fra den person, oplysningerne vedrører (den registrerede), eller hvis det er nødvendigt af hensyn til varetagelse af mindst én af de legitime interesser, der er nærmere angivet i forordningens artikel 6, stk. 1, litra b-f. En efterligning af en persons stemme eller udseende vil kunne udgøre personoplysninger efter databeskyttelsesreglerne, hvis det i praksis er muligt at identificere vedkommende ud fra de pågældende oplysninger eller i kombination med andre oplysninger.

Databeskyttelsesreglerne finder ikke anvendelse, hvis det vil stride mod ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK artikel 10 eller EU-chartrets artikel 11.

Overtrædelse af databeskyttelsesreglerne kan efter omstændighederne straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder i medfør af databeskyttelseslovens § 41.

2.1.1.6. Bekendtgørelse om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (herefter reklamebekendtgørelsen)

Det fremgår af reklamebekendtgørelsens § 10, at reklamer i radio og fjernsyn ikke må afbillede eller referere til personer, det være sig i disses private eller offentlige egenskaber, medmindre forudgående tilladelse er opnået.

Reklamer må heller ikke uden forudgående tilladelse afbillede eller referere til noget, der tilhører en person, på en

måde, der er egnet til at fremkalde indtrykket af en personlig anbefaling.

Efter reklamebekendtgørelsens § 39 kan en overtrædelse heraf straffes med bøde.

2.1.1.7. Uskreven ret

I dansk ret er der desuden to almindelige retsgrundsætninger om anvendelse af personbilleder. Heraf følger dels, at kommerciel anvendelse af en persons billede ikke må finde sted uden den pågældendes tilladelse, jf. f.eks. dommen U 1965.126 H (Buster Larsen) afsagt i Højesteret den 25. januar 1965 i sag II 175/1963, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen, og dels at både offentligt kendte personer og privatpersoner efter omstændighederne kan være berettiget til godtgørelse for tort, hvis offentliggørelse af et billede af vedkommende udgør en retsstridig krænkelse, jf. f.eks. dommen U 2010.2448 H (Andrea Elisabeth Rudolph) afsagt i Højesteret den 10. juni 2010 i sag 431/2008, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen.

2.1.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med de øgede muligheder for at generere forfalskede efterligninger, herunder ved hjælp af f.eks. kunstig intelligens og de let anvendelige og let tilgængelige digitale værktøjer hertil, udvides behovet for en klar beskyttelse af fysiske personer mod at blive gjort til genstand for virkelighedsnære efterligninger. Dette gælder især for offentligt fremtrædende personer, hvor f.eks. virkelighedsnære videoer af personen, der kan benyttes til at få den pågældende til at fremstå som afsender af budskaber, der går imod det, personen står for, og som derfor kan medføre, at den efterlignede persons omdømme og renommé, personlige integritet, selvagtelse eller lignende lider skade. Tillid er et bærende element for demokratiet, herunder både tilliden til hinanden og tilliden til, at den information, man modtager fra og om en person, er korrekt. Hvis sådanne digitale værktøjer misbruges i politiske sammenhænge, f.eks. til at gøre fremtrædende politikere eller embedsmænd til afsendere af budskaber, som de ikke har været afsendere af, kan det undergrave demokratiet og den demokratiske samtale, der som udgangspunkt hviler på den fornævnte tillid og på et ensartet faktuel grundlag hos en oplyst befolkning.

Udbredelse af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger, der anvendes til at sprede politiske budskaber, vil derudover kunne skade befolkningens forudsætninger for at vurdere, om en ytring er ægte eller ej, og dermed på sigt skabe en grundlæggende tvivl om, hvorvidt den modtagne information er korrekt eller ej.

Det foreslås på den baggrund, at indføre en ny bestemmelse i ophavsretslovens § 73 a, hvorefter meget virkelighedsnære

digitalt genererede efterligninger af en persons personlige, fysiske kendetegn ikke må gøres tilgængelig for almenheden uden den efterlignede persons samtykke. Beskyttelsen foreslås at vare indtil 50 år er forløbet efter den efterlignede persons dødsår.

Henset til, at beskyttelsen lægger sig tæt op ad beskyttelsen mod virkelighedsnære digitale efterligninger af udøvende kunstneres fremførelser og artisters præstationer, som beskrevet i pkt. 2.2.2 nedenfor, og idet ophavsretsloven samtidig regulerer en stor mængde af det materiale, som digitale efterligning er udarbejdet på baggrund af – enten som værk eller frembringelse – findes det hensigtsmæssigt, at denne efterligningsbeskyttelse er indeholdt i ophavsretsloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 73 a adskiller sig fra den foreslåede beskyttelse af udøvende kunstneres fremførelser og artisters præstationer i § 65 a, ved at beskyttelsen af udøvende kunstnere i den foreslåede § 65 a, er en efterligningsbeskyttelse af en kunstnerisk fremførelse og artistisk præstation og altså en beskyttelse af det produkt, en fremførelse eller præstation udgør, for en udøvende kunstner. Den foreslåede beskyttelse i § 73 a har derimod til hensigt at beskytte mod tilgængeliggørelsen af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personers personlige kendetegn uden samtykke. Der er ikke tale om en ophavsret eller en beslægtet rettighed, men om en selvstændig beskyttelse af den enkelte persons personlige fysiske kendetegn. Det er således ikke en forudsætning for beskyttelse efter den foreslåede § 73 a, at den efterlignede person omfattes af den foreslåede § 65 a. Den foreslåede § 73 a vil således gælde for alle fysiske personer.

Den foreslåede bestemmelse adskiller sig endvidere fra § 264 e i straffeloven ved ikke at stille krav om utilbørlighed, jf. dog den foreslåede bestemmelses stk. 2 om karikatur, satire, parodi m.v. Den foreslåede bestemmelse stiller heller ikke krav om forsæt, hvorefter bestemmelsen altså også gælder for hændelig og uagtsom tilgængeliggørelse uden samtykke. Om forholdet til EMRK artikel 10 henvises til lovforslagets pkt. 3. Den foreslåede bestemmelse er desuden ikke straffebelagt, hvorved den også adskiller sig fra straffelovens § 264 e.

Genoprejsning for krænkelse af den foreslåede bestemmelse vil kunne ske gennem det civilretlige system, hvor der vil kunne pålægges erstatningsansvar for eventuelle tab og tortgodtgørelse. Til sammenligning er straffelovens § 264 e undergivet privat påtale, jf. § 275, stk. 1, og betinget offentlig påtale, jf. § 275, stk. 2, nr. 1. Efter retsplejelovens § 989 behandles straffesager, der påtales af private, efter reglerne om den borgerlige retspleje, jf. dog § 990. Ved privat påtale vil det således være forurettede, der forfølger forhold om straffelovens § 264 e.

Den foreslåede bestemmelse skal anvendes i overensstemmelse med forordningen om kunstig intelligens. Den foreslåede bestemmelse ændrer således ikke på de forpligtelser, der følger af forordningen, og et evt. samtykke fra en efterlignet person i overensstemmelse med denne lov tilsidesætter ikke disse forpligtelser. Endvidere adskiller den foreslåede bestemmelse sig fra forordningen ved, at den regulering, der foretages, tager sigte på tilgængeliggørelsen af digitalt genererede efterligninger og påvirker ikke de forpligtelser, som idriftsættere eller udbydere af kunstig intelligens tjenester har efter forordningen om kunstig intelligens.

Den foreslåede bestemmelse adskiller sig fra de markedsføringsretlige regler om retten til eget billede ved også at finde anvendelse for ikke-kommerciel tilgængeliggørelse af digitalt genererede efterligninger.

Det bemærkes endvidere, at den foreslåede bestemmelse ikke træder i stedet for de uskrevne retsgrundsætninger om personlighedsret. Bestemmelsen er alene et lovfæstet supplement til disse retsgrundsætninger.

Med bestemmelsen foreslås, at virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger ikke må tilgængeliggøres uden samtykke. Den foreslåede beskyttelse vil således være afgrænset til digitalt genererede virkelighedsnære efterligninger. Virkelighedsnær skal forstås som, at efterligningen i sit udtryk lægger sig tæt op ad virkeligheden. Heri ligger, at efterligningen skal være egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko med en faktisk gengivelse af den efterlignede person. Det vil eksempelvis ikke være omfattet af beskyttelsen at tilgængeliggøre en digitalt genereret efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, hvor den efterlignede er fremstillet som et fantasivæsen, da en sådan efterligning som udgangspunkt ikke anses som egnet til at kunne fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko. Hvor åbenlys forvekslingsrisikoen er, vil dog afhænge af, hvor tydelig afvigelsen fra virkeligheden er, herunder om der alene er tale om subtile, ikke-virkelighedsnære træk som f.eks. diskrete hugtænder eller elverøre, eller om der modsat er tale om en efterligning, hvor den efterlignedes personlige kendetegn er indsat på en gengivelse af et rumvæsen, eller hvis den ellers virkelighedstro efterligning har neongrøn hud og pink øjne. Det vil desuden ikke være omfattet af bestemmelsen at tilgængeliggøre en digitalt genereret efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, hvis efterligningen er indsat i en kontekst, der eksplicit fremstår som en genkendelig fantasiverden.

Ved personlige, fysiske kendetegn forstås de karakteristika, som kendetegner og er unikke for den enkelte person. Dette kan være udseende, stemme, bevægelser m.v. som tilsammen udgør dele af den enkeltes identitet, og som indebærer, at en person er genkendelig i en grad, der er egnet til at skabe en åbenlys forvekslingsrisiko med den efterlignede person.

Der foreslås, at også enkeltdele af de personlige kendetegn kan beskyttes. Dette forudsætter, at en efterligning af de enkelte dele i sig selv vil være egnet til at skabe åbenlys forvekslingsrisiko med den pågældende person. Dette kan f.eks. være tilfældet, når der er tale om gengivelser af karakteristiske stemmer.

Begrebet personlige fysiske kendetegn skal forstås indenfor rammerne af begrebet virkelighedsnær. Hvis fremstillingen af de personlige kendetegn ikke er egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko – og derfor ikke er virkelighedsnær – vil fremstillingen ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det vil eksempelvis ikke være omfattet af bestemmelsen at tilgængeliggøre en vellignende digitalt genereret portrættegning eller -maleri af en fysisk persons personlige kendetegn, da det lægges til grund, at en sådan ikke vil kunne forveksles med virkeligheden grundet sit udtryk.

I de tilfælde, hvor den meget virkelighedsnære digitalt genererede efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, der tilgængeliggøres for almenheden, vil kunne siges at være af meget ubetydelig karakter ift. den større sammenhæng, som efterligningen indgår i, f.eks. en filmproduktion eller lignende, vil efterligningen ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Dette vil skulle fortolkes restriktivt og må ikke medføre utilsigtet skadelig tilgængeliggørelse af en meget virkelighedsnær digitalt genereret efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn uden samtykke.

Den foreslåede beskyttelse vil alene beskytte imod, at digitalt genererede efterligninger gøres tilgængelige for almenheden, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 3 og 4. Anvendelsen af denne terminologi indebærer ikke, at der etableres en ophavsret eller en beslægtet rettighed, idet det alene tjener til at afgrænse de handlinger, der omfattes af beskyttelsen. Endelig finder beskyttelsen anvendelse i de tilfælde, hvor der ikke er indhentet samtykke til tilgængeliggørelsen. Beskyttelsen indeholder med andre ord et krav om, at der indhentes samtykke, før en digitalt genereret virkelighedsnær efterligning lovligt kan tilgængeliggøres for almenheden. Samtykket vil skulle opfylde de krav, der fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 9. Samtykket og retten til efterfølgende brug af efterligningen kan overdrages ved aftale.

Offentliggørelsen af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn er omfattet af beskyttelsen i artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om ytringsfrihed. Efterligninger som er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik eller samfundskritik m.v., nyder en videre beskyttelse end materiale, som f.eks. er offentliggjort alene af kommercielle interesser.

Eftersom beskyttelsen vedrører tilgængeliggørelse af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn uden samtykke, vil beskyttelsen således principielt omfatte bl.a. parodiske og satiriske digitalt genererede virkelighedsnære efterligninger uden samtykke, hvis disse indebærer en åbenlys forvekslingsrisiko.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 har derfor til formål at sikre, at den foreslåede bestemmelse i stk. 1 som udgangspunkt ikke omfatter offentliggørelse, som er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik og lignende, idet disse nyder en videre beskyttelse efter Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK art. 10, og hvor der derfor må antages at skulle mere tungtvejende grunde til at foretage indgreb, end ved gengivelser, som ikke indeholder sådanne elementer. Det forudsættes således også, at den foreslåede bestemmelse skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3 om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den foreslåede undtagelsesbestemmelse i stk. 2 indeholder dog den modifikation, at hvis en virkelighedsnær digitalt genereret efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn udgør misinformation, der konkret kan medføre alvorlig fare for de interesser, som efter EMRK art. 10, stk. 2, kan begrunde et indgreb i ytringsfriheden efter EMRK art. 10, herunder for andres rettigheder eller væsentlige interesser, så vil den virkelighedsnære digitalt genererede efterligning fortsat være omfattet af forbuddet mod tilgængeliggørelse for almenheden i den foreslåede § 73 a, stk. 1.

Karikaturer m.v. vil efter omstændighederne være omfattet af den foreslåede § 73 a, stk. 1, hvis de medfører konkret fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom, som følge af den virkelighedsnære digitale efterlignings forvekslingsrisiko. Ved den vurdering kan der bl.a. lægges vægt på karikaturens indhold og den kontekst, den indgår i.

Der lægges op til en konkret afvejning af hensynet til på den ene side den tilgængeliggørende parts ytringsfrihed og på den anden side hensynet til rettigheder eller væsentlige interesser hos den person, hvis personlige kendetegn indgår i en virkelighedsnær digital efterligning.

Ved vurderingen heraf skal der bl.a. lægges vægt på hensynet til den, der har tilgængeliggjort efterligningen for almenhedens ytringsfrihed, afvejet over for behovet for beskyttelse af den efterlignede person, og behovet for at beskytte andres rettigheder eller væsentlige interesser. Vurderingen vil bl.a. bero på, om den digitalt genererede virkelighedsnære efterligning konkret fremkalder en forvekslingsrisiko, og hvor tydeligt det er, at den digitale efterligning eventuelt udgør karikatur m.v. Efterligninger, som tydeligvis er karikatur, satire, parodi, magtkritik eller samfundskritik o.l. må

antages ikke at indebære en risiko for den efterlignende person, for andres rettigheder eller væsentlige interesser, som nødvendiggør et indgreb over for disse, og de vil derfor ikke være omfattet af den foreslåede efterligningsbeskyttelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på, hvorvidt indholdet fremstår som noget, der med en vis sandsynlighed kunne have sin oprindelse i virkeligheden, eller om det modsat er helt åbenbart, at der er tale om en kunstig fremstilling, som ikke kan have fundet sted i virkeligheden. Det vil bero på en skønsmæssig vurdering, hvorved der bl.a. kan inddrages efterligningens grafiske kvalitet og de ord, handlinger, genstande, lokaliteter, personer m.v., som optræder i efterligningen. Ved vurderingen skal der ligeledes lægges vægt på, om efterligningen som følge af sit indhold og sin fremtræden m.v., medfører en risiko for skade på andres liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne hertil, og til pkt. 3 om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Af bestemmelsen fremgår endvidere en henvisning til ophavsretslovens almindelige bestemmelser om tilgængeliggørelse for almenheden af allerede tilgængeliggjorte efterligninger i forbindelse med nyhedsformidling.

De almindelige regler for lovvalg og værneting vil finde anvendelse ift. den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede beskyttelse har til hensigt at supplere den beskyttelse, der findes i databeskyttelsesreglerne, straffeloven, herunder straffelovens § 264 e om identitetstyveri, og markedsføringsloven m.v., jf. ovenfor.

Personlige kendetegn er tæt forbundet med ens person. Af denne årsag foreslås det, at området ikke vil kunne aftaledækkes ved aftalelicens. I nogle tilfælde kan de digitale efterligninger være lavet med afdøde personers stemme og udseende, hvilket kan være krænkende for den afdødes efterladte, og det kan blive anvendt til at skabe demokratisk udfordrende misinformation. På denne baggrund foreslås det, at beskyttelsen har en varighed på 50 år efter den efterlignede persons dødsår.

2.2. Beskyttelse af udøvende kunstnere og artister mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Ophavsretsloven

Ophavsretsloven indeholder en efterligningsbeskyttelse, som tilkommer ophavere. Efterligningsbeskyttelsen følger ophaveres enerettigheder i lovens § 2, som omfatter eneretten til eksemplar fremstilling og tilgængeliggørelse for almenheden, hvilket også indebærer brug af værket i ændret skikkelse. Vurderingen af, om en frembringelse krænker et

værk, foretages på baggrund af en konkret lighedsbedømmelse.

§ 65 i ophavsretsloven tildeler en beskyttelse til udøvende kunstnere. Det følger af § 65, stk. 1, at en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk ikke uden kunstnerens samtykke må 1) optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller 2) gøres tilgængelig for almenheden.

Beskyttelsen af udøvende kunstnere er reguleret i udlejningsdirektivet og Infosoc-direktivets artikel 2 og 3, stk. 2, som beskytter udøvende kunstnere mod kopiering og tilrådighedsstillelse af optagelser. Satellit- og kabeldirektivets artikel 4, 8 og 9 regulerer rettigheder ved viderespredning af radio- og tv-udsendelse, og Beskyttelsestidsdirektivets (2006/116/EF) artikel 3 regulerer beskyttelsens varighed. Hverken internationale traktater, forordninger eller direktiver på ophavsrettens område regulerer efterligningsbeskyttelse af udøvende kunstnere.

Som følge af henvisningsbestemmelsen i § 65, stk. 6, nyder udøvende kunstnere i høj grad samme beskyttelse som ophavere, og beskyttelsen er underlagt tilsvarende regler om undtagelser.

Udøvende kunstnere har imidlertid ikke en efterligningsbeskyttelse på samme måde som ophavere.

I 1995-lovbemærkningerne anføres det i forhold til oplæsning af lydbøger og lydavisere, at "[m]inisteriet finder, at spørgsmålet må afgøres efter de samme principper, som gælder for anden oplæsning. Den form for oplæsning, hvor der sker en kunstnerisk fortolkning af teksten, vil under alle omstændigheder være beskyttet. Det bør imidlertid heller ikke være udelukket at beskytte den indsats, som ligger bag en tilsyneladende neutral oplæsning af et litterært værk, hvis der sker en løbende stillingtagen til tekstens muligheder og de kunstneriske virkemidler", jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, L 119 som fremsat, side 1392.

I bemærkningerne til ændringspunkt 32 i lov nr. 1051 af 17. december 2002 om ændring af ophavsretsloven, hvor der blev foretaget tekniske ændringer af § 65, stk. 2, gentages det, at udøvende kunstnere ikke har nogen efterligningsbeskyttelse, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, L 19 som fremsat, side 256.

Ophavsretslovens kapitel 2 indeholder indskrænkninger i eneretten og undtagelser hertil. Disse er begrundet i praktiske, kulturelle og samfundsmæssige hensyn. Undtagelsesbestemmelserne indeholder en hensynsafvejning mellem ophaverens eneret og samfundets behov for at kunne benytte et værk eller anden frembringelse.

Ophavsretslovens § 83 indeholder lovens bestemmelser om erstatning og godtgørelse ved krænkelse af ophavsretten.

Den i grundlovens § 77 og i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 sikrede ytringsfrihed kan i særlige tilfælde medføre en indskrænkning i ophavsretten. Det er derfor muligt at referere et værk, lave parodier, citerer m.v.

Det følger af ophavsretslovens § 24 b, at det er tilladt at anvende værker, når det sker med henblik på parodi, karikatur eller pastiche. Bestemmelsen finder også anvendelse på visse andre rettigheder, som omhandlet i lovens kapitel 5, herunder for udøvende kunstneres fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk. Undtagelsen i § 24 b medfører ikke, at enhver form for anvendelse vil være lovlig, idet anvendelse af værker med henblik på parodi, karikatur eller pastiche vil være underlagt tretrinstesten i Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 5. Heraf følger, at det konkret skal vurderes, om parodien, karikaturen eller pastichen indebærer en urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser. Den omstændighed, at der i det enkelte tilfælde skal foretages en konkret hensynsafvejning er udtryk for, hensynet til ophaverens legitime interesser konkret kan veje tungere end hensynet til brugerens ytringsfrihed. I de almindelige bemærkninger til lov nr. 676 af 11. juni 2024 gives der eksempler på tilfælde, hvor ophaverens legitime interesser kan veje tungere end retten til at parodiere m.v. Dette kan f.eks. være ved brug af værket i pornografisk sammenhæng, eller hvor parodien forbinder ophavspersonen til det parodierede værk med racediskriminerende budskaber. Dog vil det altid bero på en konkret vurdering, om den pågældende brug er lovlig, hvilket i sidste ende vil være op til domstolene at vurdere, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 145 som fremsat, side 11.

2.2.1.2. Anden regulering

De markedsførings- og databeskyttelsesretlige regler, reklametikbetingelserne og de almindelige retsgrundsætninger m.v., der beskrives ovenfor under pkt. 2.1.1. om gældende ret, er også relevante at her. For yderligere herom henvises til pkt. 2.1.1.

2.2.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som følge af den udvikling, kunstig intelligens på kort tid er undergået, er der i dag behov for en klar beskyttelsesregel om digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn. Det udvidede beskyttelsesbehov er særligt aktualiseret af, at det nu er muligt at skabe virkelighedsnært indhold ved hjælp af f.eks. kunstig intelligens og at manipulere eksisterende video-, lyd- og billedindhold. Der findes let anvendelige værktøjer på internettet og i form af apps m.v., der hurtigt kan skabe manipuleret indhold af høj kvalitet, og

udøvende kunstneres fremførelser og artisters præstationer kan således gengives 1:1 i digitale efterligninger. Mulighederne er mange, og krænkelse er væsentligt mere indgribende. De udøvende kunstnere og artister forventes at blive særligt ramt af denne udvikling, da det er blevet nemt at efterligne og anvende kunstneres fremførelser og artisters præstationer i manipulerede gengivelser.

Det foreslås på den baggrund at indføre en beskyttelse af udøvende kunstnere og artister mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger i ophavsretslovens § 65 a. Se hertil nedenstående pkt. 2.3. om præstationsbeskyttelse.

Indførelse af en efterligningsbeskyttelse indebærer, at beskyttelsen af udøvende kunstnere og artister principielt sidestilles med beskyttelsen af ophavere, hvis værker ikke må kopieres i oprindelig eller ændret skikkelse. Selve den udøvende kunstners fremførelse og artisters præstation får dermed samme beskyttelse, som optagelsen af den udøvende kunstners fremførelse, jf. ophavsretslovens § 65.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke et generelt forbud mod fremstilling af efterligninger, idet der fortsat vil være mulighed for at fremstille efterligninger til privat brug, som ikke tilgængeliggøres for almenheden. Efterligninger vil endvidere kunne fremstilles og gøres tilgængelige for almenheden i det omfang, der er meddelt samtykke hertil. Et sådant samtykke kan f.eks. gives via indgåelse af en licensaftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, som repræsenterer den udøvende kunstner eller artist, så kunstneren eller artisten får mulighed for at modtage betaling for udnyttelsen af den pågældendes fremførelse eller kunstneriske præstation i digitalt genererede efterligninger. Samtykke kan også meddeles ved, at den udøvende kunstner eller artist indgår aftale om udnyttelse af fremførelsen eller den kunstneriske præstation i digitale efterligninger, herunder f.eks. med en producent eller anden aftalepart.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tiltænkt indskrænkninger i muligheden for at tilgængeliggøre bl.a. legitime coverindspilninger. I modsætning til et lille antal coverartister, som ikke har en væsentlig indvirkning på musikernes indtjeningsmuligheder, oplever originalkunstnerne i stigende grad, at sociale medier og musikstreamingtjenester rummer flere og flere musiknumre, der indeholder digitale 1:1-efterligninger af musikeres vokaler. Disse musiknumre er ikke blot i direkte konkurrence med musikernes originale musik, men kan også forekomme krænkende – og i visse tilfælde miskrediterende – for de musikere, som ikke har samtykket til brugen af deres personlige kendetegn.

Bestemmelsen kan derimod finde anvendelse, hvis en optagelse af en fremførelse eller kunstnerisk præstation, f.eks. et musiknummer, anvendes som grundlag for at fremstille en ny digital frembringelse, der udgør en virkelighedsnær

efterligning af en sanger eller musikers fremførelse, og som tilgængeliggøres for almenheden f.eks. via en musikstreamingtjeneste. I det tilfælde vil anvendelsen kræve samtykke fra den pågældende sanger eller musiker. Uden samtykke vil den digitale efterligning udgøre en krænkelse af sangeren eller musikerens ophavsretsbeslægtede rettighed efter bestemmelsen.

Tilsvarende kan bestemmelsen finde anvendelse, hvis der med udgangspunkt i en optagelse af en skuespillers fremførelse ved hjælp af digitale værktøjer fremstilles en virkelighedsnær digital efterligning af den pågældendes ansigt og stemme, som indsættes i en ny filmscene, hvor der fremføres andet indhold end i den oprindelige fremførelse, og som gøres tilgængelig for almenheden via f.eks. en onlineindholdsdelingstjeneste. En sådan anvendelse vil kræve samtykke fra den pågældende skuespiller. Uden samtykke vil anvendelsen udgøre en krænkelse af skuespillerens ophavsretsbeslægtede rettighed efter bestemmelsen.

Krænkelser efter bestemmelsen adskiller sig fra krænkelser efter ophavsretslovens § 65 ved, at der ved en digital efterligning ikke foretages en egentlig kopi af den udøvendes kunstner eller artists fremførelse, men at der på grundlag af fremførelsen skabes nyt indhold, som efterligner den pågældende fremførelse. Det nye indhold kan eksempelvis bestå i, at den tekst, der siges eller synges, er anderledes end i den oprindelige fremførelse.

Bestemmelsen er begrænset til udøvende kunstnere og artister og angår således ikke andre typer af rettighedshavere. Den påvirker f.eks. ikke rettigheder tilhørende fremstillere af lyd- eller billedoptagelser, radio- og fjernsynsforetagender eller andre rettighedshavere. Derfor er den udøvende kunstner eller artists samtykke også begrænset til brug af fremførelser eller præstationer i digitalt genererede efterligninger og kan ikke udstrækkes til at omfatte udnyttelsen af andre rettigheder. Hvis et bestemt musiknummer anvendes i en digital efterligning, som andre end den udøvende kunstner har rettigheder hertil, f.eks. en producent, vil den, der fremstiller og tilgængeliggør den digitale efterligning også skulle iagttage producentens rettigheder efter de almindelige regler om brug af værker og andre beskyttede frembringelser.

Ligeledes vil det gælde, at hvis der indgår andre ophavsretligt beskyttede værker i en digital efterligning, vil disse fortsat være beskyttet efter ophavsretslovens § 2, og krænkelser heraf vil kunne håndhæves efter ophavsretslovens almindelige regler herom.

I beskyttelsen af den udøvende kunstners fremførelse eller artists præstation vil der ligge en indirekte beskyttelse af kunstnerens eller artistens stemme, udseende og andre fysi-

ske, personlige kendetegn. Der henvises i øvrigt til lovfor-
slagets § 1, nr. 7, og bemærkningerne hertil.

Rækkevidden af den foreslåede bestemmelse vil være afgrænset på primært tre måder. For det første vil det alene være digitalt genererede efterligninger af fremførelser eller præstationer, som er virkelighedsnære, der vil blive omfattet af bestemmelsen. Begrebet virkelighedsnær skal forstås sådan, at efterligningen i sit udtryk lægger sig meget tæt op ad virkeligheden. Heri ligger, at efterligningen skal være egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko med en faktisk gengivelse af eksempelvis en musikers præstation eller en skuespillers offentlige fremførelse. For det andet vil det kun være digitalt genererede efterligninger, der omfattes af bestemmelsen. En efterligning, som ikke er digitalt genereret, f.eks. når fysiske personer danner et look- eller sound-alike-band og optræder til livekoncerter på samme måde, som den originale kunstner, vil således ikke være omfattet af bestemmelsen. For det tredje gælder bestemmelsen kun, når digitalt genererede efterligninger gøres tilgængelige for almenheden, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 3 og 4. Bestemmelsen retter sig dermed ikke mod selve fremstillingen af en efterligning men kun tilgængeliggørelsen, da det vurderes, at det er tilgængeliggørelsen, og ikke den blotte fremstilling, hvis skadevirkning fordrer et beskyttelsesbehov.

Det bemærkes, at selvom bestemmelsen anvender det EU-harmoniserede begreb 'tilgængeliggørelse for almenheden', er den foreslåede § 65 a en ren national bestemmelse, og den udgør dermed ikke implementering af EU-lovgivning. Fortolkningen af, hvornår der sker en tilgængeliggørelse for almenheden i henhold til den foreslåede bestemmelse vil imidlertid følge den almindelige EU-retlige fortolkning af begrebet, sådan som det også er tilfældet for andre rent nationale regler i ophavsretsloven, eksempelvis ophavsretslovens § 70 om fotografiske billeder.

Kulturministeriet finder det mest hensigtsmæssigt at benytte og henvise til det almenkendte ophavsretlige udtryk 'tilgængeliggørelse for almenheden', som er defineret i ophavsretslovens § 2, stk. 3 og 4, da det skaber den største klarhed om, hvornår den foreslåede § 65 a finder anvendelse. Det vurderes endvidere at skabe den største retssikkerhed for bl.a. brugere, rettighedshavere og oplagringsmedier m.v., når der anvendes en ensartet terminologi i loven.

Beskyttelsen foreslås at vare indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor fremførelsen fandt sted. Hvis en optagelse af en fremførelse udgives eller offentliggøres inden for dette tidsrum, foreslås det, at beskyttelsen i stedet regnes fra udgangen af året for den første udgivelse eller offentliggørelse. Ved optagelser, der ikke er lydoptagelser, foreslås beskyttelsen at vare i 50 år fra første udgivelse eller offentliggørelse, mens den for så vidt angår lydoptagelser, foreslås at vare i 70 år. Beskyttelsestiden vil modsvare den beskyttelsestid, der findes i § 65, stk. 2-4.

Det bemærkes, at en række bestemmelser i ophavsretslovens kapitel 1-3 gøres anvendelige på efterligningsbeskyttelsen af udøvende kunstnere og artister. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 7, og bemærkningerne hertil.

Med forslaget lægges der endvidere op til, at ophavsretslovens § 24 b finder anvendelse ift. den foreslåede bestemmelse. Det vil medføre, at det er tilladt at anvende digitalt genererede efterligninger af udøvende kunstners fremførelser eller artisters kunstneriske præstationer uden den udøvende kunstners eller artists samtykke, når det sker med henblik på parodi, karikatur eller pastiche, jf. § 24 b. Beskyttelsesomfanget i den foreslåede § 65 a for så vidt angår parodier vil således svare til beskyttelsesomfanget i den eksisterende § 65 om udøvende kunstnere.

Der lægges også op til, at rettighederne i den foreslåede § 65 a skal kunne licenseres kollektivt, jf. henvisningen til en række aftalelicensbestemmelser i den foreslåede § 65 a, stk. 5. Dette indebærer, at den udøvende kunstner eller artist kan lade sig repræsentere af en kollektiv forvaltningsorganisation, som på vegne af kunstneren eller artisten kan indgå aftaler om vederlagsbetaling for brug af bestemte fremførelser eller præstationer i virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger. Aftaler vedrørende § 65 a-rettighederne vil alene dække brugen af de rettigheder, som den udøvende kunstner eller artist selv råder over.

Krænkelser af den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den efterlignede kunstner eller artist har krav på at få udbetalt vederlag og erstatning for den skade, som overtrædelsen har medført efter reglerne i ophavsretslovens § 83. Forslaget indebærer ingen ændringer ift. hvem, der har ret til at påtale krænkelser, og eksisterende praksis på dette område har også virkning, efter at forslaget er trådt i kraft. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil om den foreslåede ændring af § 83.

Den foreslåede bestemmelse vil blive omfattet af ophavsretslovens § 84 om tilintetgørelse m.v., hvorefter retten, jf. stk. 1, ved dom kan bestemme, at eksemplarer, som krænker retten til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, skal 1) tilbagekaldes fra handelen, 2) endeligt fjernes fra handelen, 3) tilintetgøres eller 4) udleveres til forurettede. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på materialer, redskaber el.lign., der primært har været anvendt til ulovlig fremstilling eller brug af eksemplarer af værket eller frembringelsen. Foranstaltninger efter stk. 1 skal gennemføres uden nogen form for godtgørelse til krænkeren, og foranstaltningerne berører ikke en mulig erstatning til den forurettede. Foranstaltningerne skal gennemføres for krænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod. Ved en dom om foranstaltninger efter stk. 1 skal retten tage hensyn til, at der skal være forholdsmæssighed mellem krænkelser

omfang og de beordrede retsmidler samt eventuelle tredje-parters interesser.

Krænkelser vil ikke være underlagt ophavsretslovens strafbestemmelser.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 15, og bemærkningerne hertil om den foreslåede § 86, stk. 2.

2.3. Præstationsbeskyttelse

2.3.1. Gældende ret

Ifølge § 65, stk. 1, i ophavsretsloven må udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk ikke uden kunstnerens samtykke optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller gøres tilgængelig for almenheden.

Heri ligger dels et krav om, at det, der fremføres, er et litterært eller kunstnerisk værk, jf. ophavsretslovens § 1, og dels et krav om, at fremførelsen foretages af en udøvende kunstner. Kravet om, at den udøvende kunstner skal fremføre et værk, medfører, at alle fremførelser eller præstationer, der ikke er af litterære eller kunstneriske værker, ikke er omfattet af bestemmelsen. Fremførelsens beskyttelse er således betinget af, at det, der fremføres, opfylder kravene for at opnå ophavsretlig beskyttelse, herunder kravet om originalitet. Fremførelsen skal derudover efter sin art være kunstnerisk, hvilket indebærer, at en rent mekanisk oplæsning eller lignende falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Der er således ikke tale om en bred præstationsbeskyttelse.

Baggrunden herfor findes blandt andet i betænkning af 27. april 1961 over lovforslag om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, der blev afgivet til lovforslag nr. 94 af 30. november 1960 om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, hvori det anføres, at en generel inddragelse af artister under beskyttelsen blev fravalgt på grund af vanskeligheder ved en afgrænsning af begrebet "artist". Ifølge bemærkningerne i lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker fremsat den 15. januar 1960, jf. Folketingstidende 1959-60, tillæg A, L 146 som fremsat, spalte 2762, til den dagældende § 45 om beskyttelse af udøvende kunstnere fremgår således, at udøvende kunstnere må anses som enhver, der tolker eller levendegør et litterært eller kunstnerisk værk, herunder musikere, sangere, dirigenter, skuespillere og oplæsere. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen normalt ikke kan påberåbes af artister, akrobater, tryllekunstnere, imitatorer osv.

Den internationale konvention af 26. oktober 1961 om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender udfærdiget i Rom

(Romkonventionen), stiller en række minimumskrav til beskyttelsen af udøvende kunstnere. Danmark ratificerede Romkonventionen i 1964. I konventionens artikel 3, litra a, defineres udøvende kunstnere som skuespillere, sangere, musikere, dansere og andre personer som scenisk fremstiller, synger, reciterer, deklamerer, spiller eller på anden måde fremfører litterære eller kunstneriske værker. Konventionens artikel 9 giver mulighed for, at de kontraherende stater i deres nationale lovgivning kan udvide konventionens beskyttelse til artister, som ikke fremfører litterære eller kunstneriske værker.

Udøvende kunstnere nyder endvidere beskyttelse efter WIPO-traktat af 20. december 1996 om fremførelser og fonogrammer. Danmark tiltrådte traktaten den 20. december 1996. Her defineres udøvende kunstnere i artikel 2, litra a, som skuespillere, sangere, musikere, dansere og andre personer, der spiller, synger, fremsiger, reciterer, spiller med i, fortolker eller på anden måde fremfører et litterært eller kunstnerisk værk eller folkløse.

Herudover beskyttes udøvende kunstners rettigheder til deres audiovisuelle fremførelser i WIPO-traktaten om audiovisuelle fremførelser, der blev vedtaget i Beijing den 24. juni 2012 (Beijingtraktaten). Danmark tiltrådte traktaten den 26. juni 2012. Her defineres udøvende kunstnere i artikel 2 litra a, på samme måde som i artikel 2, litra a, i WIPO-traktaten om fremførelser og fonogrammer.

2.3.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som følge af den politiske aftale af 26. juni 2025 skal efterligningsbeskyttelsen gælde for offentlige fremførelser og præstationer, da det er vurderingen, at præstationer i takt med den teknologiske udvikling har et større beskyttelsesbehov end hidtil, jf. nedenfor. For at kunne give en fuld beskyttelse af præstationerne, foreslås det at indsætte en beskyttelse af artisters præstationer i de af ophavsretslovens bestemmelser, der giver de udøvende kunstnere rettigheder.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det hverken er hensigtsmæssigt eller muligt at redefinere begrebet udøvende kunstner. Det skyldes, at definitionen på en udøvende kunstner i Romkonventionens artikel 3, litra a, er gentaget og udvidet med folkløse i WIPO-traktaten om fremførelser og fonogrammers artikel 2, litra a, og at definitionen på udøvende kunstner i både Romkonventionen, i WIPO-traktaten om fremførelser og fonogrammer og i Beijingtraktaten vurderes at hænge uløseligt sammen med det at fremføre et litterært eller kunstnerisk værk eller folkløse.

Der er ikke enighed i litteraturen, ligesom der ikke er afsagt domme på området i national ret om, hvorvidt ikke-menneskeskabte frembringelser, herunder computergenererede frembringelser, kan anses som værker. Det er således uklart

om en fremførelse heraf vil kunne opnå beskyttelse efter den gældende § 65.

Beskyttelsen af de udøvende kunstnere foreslås derfor suppleret med en beskyttelse af artisters kunstneriske præstationer i overensstemmelse med Romkonventionens artikel 9, der giver mulighed for at udvide beskyttelsen til artister. Som anført ovenfor, er det vurderingen, at den teknologiske udvikling, herunder senest udviklingen af kunstig intelligens-systemer, medfører et nyt beskyttelsesbehov for udøvende kunstnere og artisters præstationer. Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor der fremføres en sang eller et skuespil, som er genereret ved hjælp af kunstig intelligens, idet der således ikke nødvendigvis fremføres et værk i ophavsretlig forstand.

Kulturministeriet vurderer på den baggrund, at § 65 fremover ikke blot skal rumme en beskyttelse af udøvende kunstners fremførelser af værker, men at bestemmelsen også skal rumme en beskyttelse af kunstneriske præstationer, der ikke er fremførelser af værker. Hermed sikres artisterne en fuld beskyttelse af præstationer, og dermed gives f.eks. artister også ret til deres egen præstation, uanset om det er knyttet til et værk eller ej.

Kulturministeriet bemærker, at der kan være afgrænsningssvanskeligheder ved vurderingen af, hvad der anses som kunstneriske præstationer, og hvad der ikke gør. Det vil bero på en konkret vurdering, hvori det kan indgå, om der er tale om nøje tilrettelagte og gennemtænkte eller indøvede (koreograferede) præstationer, om præstationen kan siges at have et æstetisk eller på anden måde kunstnerisk præg. Kriterierne er ikke udtømmende.

Den foreslåede tilføjelse af ”kunstnerisk” foran præstation, skal præcisere, at præstationer, der f.eks. er af ren tilfældig karakter, herunder sportslige præstationer, der alene er udtryk for tekniskfunderede til- og fravalg i præstationssituationen, og som ikke har et kunstnerisk eller æstetisk præg, ikke er omfattet af beskyttelsen. Kunstneriske præstationer omfatter således ikke sports- eller idrætspræstationer, der alene kan siges at være udtryk for teknisk snilde, udholdenhed eller taktik. Sportspræstationer med et publikumsrettet konkurrenceelement er ligeledes ikke omfattet af beskyttelsen.

Artister vil skulle forstås som skuespillere, sangere, musikere, dansere og andre personer som scenisk fremstiller, synger, reciterer, deklamerer, spiller eller på anden måde optræder med kunstneriske præstationer, der ikke nødvendigvis er værker. Personkredsen vil ligge tæt op ad den personkreds, der er omfattet af begrebet udøvende kunstner. Kunstneriske præstationer vil således adskille sig fra fremførelser af litterære og kunstneriske værker ved, at der ikke stilles krav om værksfremførelse. Dermed vil præstationer af andet end

værker, jf. ophavsretslovens § 1, også nyde beskyttelse efter den foreslåede bestemmelse.

2.4. Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet

2.4.1. Gældende ret

Ophavsretslicensnævnet er reguleret i ophavsretslovens § 47. Ophavsretslicensnævnet afgør tvister på en række udvalgte områder, som er opført i § 47, stk. 2. Nævnet udpeges af kulturministeren og består af en formand og to medlemmer. Formanden er højesteretsdommer. Ophavsretslicensnævnet kan på baggrund af partsindlæg f.eks. foretage en vurdering af, om en given aftale om brug af rettigheder er rimelig. Nævnet kan i den forbindelse fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

Nævnets kompetenceområder er i tidens løb blevet udvidet. Ud over at behandle tvister om vederlagsfastsættelse i tvangs- og aftaletalelicensaftaler, kan nævnet tage stilling til visse spørgsmål vedrørende tekst- og datamining (§ 11 c, stk. 3), brugerens oplysningsforpligtelse (§ 52 b, stk. 4), fjernelse eller blokering af brugeruploadet indhold fra onlineindholdsdelingstjenester (§ 52 c, stk. 6), gennemsigtighedsforpligtelse for erhververe af rettigheder og muligheden for aftalejustering (§55 c, jf. §§ 55 a og 55 b), oplysningsforpligtelse for udbydere af en audiovisuelle informations-samfundstjenester (§ 67 a) og spørgsmål vedrørende tekniske foranstaltninger (§75 d).

Ophavsretslicensnævnet (det daværende tvangslicensnævnet) blev nedsat i 1961 som et alternativ til de almindelige domstole. Hensigten med nedsættelsen af nævnet var, at tvister skulle kunne afgøres af en gruppe uvildige og sagkyndige personer på en enklere, hurtigere og billigere måde, end hvis sagen skulle behandles af domstolene. Som det også udtrykkes i bemærkningerne til L 58 Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven, ”er [det] Kulturministeriets opfattelse, at Ophavsretslicensnævnet udgør et nyttigt, sagkyndigt organ til en hurtig og kvalificeret afgørelse af visse ophavsretlige tvister, som ellers kunne have verseret for domstolene. Nævnet er medvirkende til, at væsentlige dele af det ophavsretlige system fungerer hurtigt og smidigt i praksis”, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A.

Ophavsretslicensnævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 47, stk. 2, 2. pkt., men nævnets afgørelser kan efterprøves af de almindelige domstole, hvis en part anlægger en retssag mod modparten.

Ophavsretsloven indeholder ikke på nuværende tidspunkt regler om, at forudgående prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet er en betingelse for, at en sag kan blive behandlet ved domstolene. Det betyder, at parterne i dag ikke er afskåret fra at anlægge en sag ved domstolene, selvom der

verserer en sag for nævnet om de samme forhold, ligesom parterne ikke er afskåret fra at indgive en klage til Ophavsretslicensnævnet, selvom der verserer en sag om de samme forhold ved domstolene. Dermed kan der ske behandling af identiske eller næsten identiske sager ved nævnet og domstolene samtidigt. I en sådan situation vil domstolene imidlertid kunne udsætte sagens behandling ved retten på afgørelsen i nævnet, jf. retsplejelovens § 345.

På mange lovområder er der fastsat regler om, at en klager skal have udnyttet administrativ rekurs, før en sag kan blive indbragt for domstolene. For så vidt angår tvister mellem to private parterne findes der navnlig regler om, at nævnsprøvelse er en forudsætning for evt. senere domstolsprøvelse på forbrugerområdet. Eksempelvis følger det af forbrugerklagelovens § 15, at så længe en klagesag verserer for et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Nævnenes Hus, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, som klagen omfatter. Bestemmelsen fastsætter endvidere, at såfremt en sag er anlagt ved domstolene, og forbrugeren ønsker den indbragt for et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Nævnenes Hus, skal retten hæve sagen og sende den til det relevante tvistløsningsorgan eller til Nævnenes Hus, medmindre det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives forbrugeren medhold i klagen, eller sagen ikke skønnes egnet til behandling ved tvistløsningsorganet eller Nævnenes Hus.

Reglerne i forbrugerklageloven suppleres af retsplejelovens § 361, stk. 1, som angiver, at såfremt en forbruger anmoder om, at en sag, der kan indbringes for Nævnenes Hus, Forbrugerklagenævnet eller et privat tvistløsningsorgan, der er godkendt af erhvervsministeren, må blive behandlet ved Nævnenes Hus, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan, hæver retten sagen og sender den til Nævnenes Hus, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan. Dette gælder, medmindre det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives forbrugeren medhold i klagen, eller hvis sagen ikke skønnes egnet til behandling ved Nævnenes Hus, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan.

Efter bestemmelsens stk. 2 skal en anmodning efter stk. 1, fremsættes senest i det forberedende møde, jf. retsplejelovens § 353, eller hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at de ikke skal holdes et forberedende møde. Anlægger en af parterne på ny retssag, efter at Nævnenes Hus, Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan har afsluttet behandlingen af sagen, følger det af § 361, stk. 4, at sagen, i henseende til beregning af procesrente og afbrydelse af frister for sagsanlæg, anses for anlagt ved det oprindelige sagsanlæg, medmindre den pågældende part ikke har fremmet sagen behørigt.

Et andet eksempel på regler om forudgående nævnsprøvelse

findes i retsplejelovens § 361, stk. 5, som omhandler sager vedrørende advokaters salær. Disse regler gælder også i sager, hvor advokatens klient ikke er forbruger.

Efter retsplejelovens § 345 kan retten udsætte behandlingen af en sag, når det findes påkrævet, herunder for at afvente en administrativ eller retlig afgørelse, der vil kunne få indflydelse på sagens udfald. Højesteret har fastslået, at det beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder hensynet til en hurtig sagsbehandlingstid, procesøkonomiske hensyn og hensynet til, at sagen oplyses tilstrækkeligt, jf. Højesterets kendelse af 28. maj 2021 i sag BS-3813/2021-HJR, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2021, s. 3784 ff., og Højesterets kendelse af 29. juni 2021 i sag BS-8192/2021-HJR m.fl., offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2021, s. 4078 ff.

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens § 345, at retten har et ansvar for at sikre, at sagerne behandles inden rimelig tid. Jo tættere sagen er på hovedforhandlingen, des vigtigere er det, at udsættelser undgås. En udsættelse tæt på en berammet hovedforhandling medfører spild af rettens tid, idet det ofte er for sent at beramme en anden sag den pågældende dag. Udsættelsen vil endvidere ofte blive langvarig, idet der kan gå nogen tid, før retten igen har et ledigt tidspunkt, hvor også advokaterne og parterne kan give møde, jf. Folketingstidende, 1996-97, tillæg A, lovforslag nr. L 178 som fremsat, side 3760-3761.

2.4.2. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kulturministeriet finder, at afgørelse af spørgsmål om rimeligheden af vederlag og andre aftalelicensvilkår i første omgang bør være forbeholdt Ophavsretslicensnævnet, medmindre begge parter ønsker sagen afgjort af domstolene. Det skyldes, at Ophavsretslicensnævnet er det særlige sagkyndige navn på området, som har speciel indsigt i og erfaring med spørgsmål om rimeligheden af vederlag og andre vilkår i licensaftaler. Dertil kommer, at sagsbehandlingsprocessen ofte er mere smidig ved Ophavsretslicensnævnet end ved domstolene, hvilket kan være en fordel, når sagen angår uenighed om aftalevilkår, der skal gælde fremadrettet.

Samtidig finder Kulturministeriet, at risikoen for dobbeltbehandling af sådanne sager bør imødegås lovgivningsmæssigt, ligesom det er tilfældet for forbruger- og salærklager.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det kun vil være nødvendigt at gøre Ophavsretslicensnævnet til det primære tvistløsningsorgan for så vidt angår den type sager, som traditionelt falder inden for nævnets kompetence, og som nævnet har størst erfaring med. Derfor foreslås det at afgrænse anvendelsesområdet til de bestemmelser i ophavsretsloven, som navnlig omhandler nævnets kompetence til at efterprø-

ve rimeligheden af vilkår i licensaftaler, herunder fastsættelse af vederlagets størrelse.

Sager om andre spørgsmål omfattet af § 47, stk. 2, bør efter Kulturministeriets opfattelse fortsat kunne behandles af domstolene uden mulighed for at anmode om forudgående nævnsprøvelse. Det omfatter bl.a. spørgsmål om sikkerhedsforanstaltninger for tekst- og datamining, brugerens oplysningsforpligtelse over for en kollektiv forvaltningsorganisation, fjernelse af brugeruploadet indhold fra onlineindholdsdelingstjenester og diverse kontraktmæssige forhold.

Hvis en sag anlagt ved domstolene både indeholder spørgsmål omfattet af den foreslåede bestemmelse og andre spørgsmål inden for nævnets kompetence, jf. ophavsretslovens § 47, stk. 2, og en part anmoder om nævnsbehandling, vil det være op til retten at vurdere, om sagen helt eller delvist skal hæves og oversendes til Ophavsretslicensnævnet. Retten kan f.eks. beslutte at oversende sagen i sin helhed, hvis retten skønner det hensigtsmæssigt, at sagen behandles samlet af Ophavsretslicensnævnet. Indeholder sagen spørgsmål, som falder uden for nævnets kompetence, eller skønner retten, at det ikke er hensigtsmæssigt, at sagen i sin helhed oversendes til Ophavsretslicensnævnet, kan retten i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1, bestemme, at alene de spørgsmål, som omfattes af bestemmelsens 1. pkt., skal udskilles til særskilt behandling i Ophavsretslicensnævnet. I så fald vil retten kunne fortsætte behandlingen af sagen og træffe afgørelse vedrørende sagens øvrige delspørgsmål, jf. retsplejelovens § 253, stk. 2. Retten vil ligeledes kunne beslutte at udsætte behandlingen af de delspørgsmål, som ikke henhører under nævnet, såfremt retten finder det påkrævet, jf. retsplejelovens § 345. Retten vil ikke kunne tilsidesætte den foreslåede § 47, stk. 3, i ophavsretsloven, da denne bestemmelse vil være *lex specialis* i forhold til retsplejeloven.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det er nødvendigt at skabe en selvstændig hjemmel til, at parterne garanteres at få spørgsmål om vederlagsfastsættelse m.v. prøvet af Ophavsretslicensnævnet, såfremt en af parterne ønsker det. Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 345 indeholder efter Kulturministeriets opfattelse ikke den samme garanti. Det skyldes bl.a., at adgangen til at få udsat behandlingen af en sag er begrænset til, at udsættelse skal være påkrævet.

Det er i den forbindelse væsentligt at bemærke, at nævnets kendelser angående vederlagsfastsættelse m.v. i de fleste tilfælde er blevet respekteret af sagens parter, og at der ikke er mange eksempler på, at en sag efterfølgende er blevet indbragt for domstolene. Anlægges en retssag, efter en afgørelse fra nævnet er afsagt, vil denne afgørelse imidlertid kunne bidrage betydeligt til sagens oplysning i den senere retssag. Det skyldes, at nævnets afgørelse og det øvrige materiale fra nævnsagen vil kunne bruges i forbindelse med retssagen.

Kulturministeriet finder, at retsplejelovens processuelle regler i § 361, stk. 2 og 4, om hhv. tidsfrister for fremsættelse af anmodning og afbrydelse af forældelsesfrister for sagsanlæg ved domstolene m.v., bør finde tilsvarende anvendelse for sager omfattet af den foreslåede § 47, stk. 3, i ophavsretsloven. Det vil sikre ensartethed ift. retsplejelovens gældende regler om oversendelse af sager om forbrugerklager og samlærklager til et nævn eller andet tvistløsningsorgan. Det vil endvidere tage hensyn til, at parterne og domstolene undgår tids- og ressourcespild, ligesom det vil fremme hensynet til parterne retssikkerhed.

Den foreslåede ordning vil konkret indebære, at så længe Ophavsretslicensnævnet behandler spørgsmål vedrørende vederlag og andre aftalelicensvilkår i henhold til § 13, § 13 a, stk. 5, § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 29 a, stk. 3, § 30, § 33, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1-3, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 65 a, stk. 3, § 68 og § 75 a, stk. 3, kan disse spørgsmål ikke indbringes for domstolene. Hvis en sag herom først er anlagt ved domstolene, skal retten efter anmodning hæve sagen og sende den til Ophavsretslicensnævnet. Indeholder sagen desuden spørgsmål inden for nævnets kompetence, og skønner retten det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet, kan retten sende hele sagen til nævnet. Har en part anlagt sag ved domstolene først, og anmoder modparten om at få den oversendt til behandling i Ophavsretslicensnævnet, finder retsplejelovens § 361, stk. 2 og 4, tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede ordning vil medføre, at en sag om f.eks. vederlagsfastsættelse ikke vil kunne indbringes for domstolene, hvis spørgsmålet allerede er indbragt for nævnet. Sagen vil heller ikke kunne starte ved domstolene, hvis en af parterne ønsker den behandlet af nævnet. På den måde gøres domstolsbehandling af spørgsmål om rimeligheden af vederlag og andre vilkår i licensaftaler betinget af forudgående behandling i det specialiserede Ophavsretslicensnævn, medmindre parterne er enige om det modsatte, uden at dette dog påvirker parternes ret til efterfølgende at indbringe sagen for domstolene.

Det forhold, at retsplejelovens § 361, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse, vil betyde, at en anmodning til retten om forudgående nævnsprøvelse skal fremsættes senest i det forberedende møde, jf. retsplejelovens § 353, eller, hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde. Retten kan, hvis særlige omstændigheder taler derfor, tage hensyn til en anmodning, der fremsættes senere end angivet i stk. 2, 1. pkt., men inden hovedforhandlingens begyndelse. Dermed sikres, at en part ikke kan få en retssag afbrudt på et tidspunkt, hvor forberedelsen er fremskreden og hovedforhandlingen eventuelt er nært forestående.

Det forhold, at retsplejelovens § 361, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse, vil betyde, at hvis en part på ny anlæg-

ger en retssag, efter at Ophavsretslicensnævnet har afsluttet behandlingen af sagen, anses sagen i henseende til beregning af procesrente og afbrydelse af frister for sagsanlæg for anlagt ved det oprindelige sagsanlæg, medmindre den pågældende part ikke har fremmet sagen behørigt. Dermed vil forældelsesfristen for at anlægge en sag ved domstolene afbrydes, såfremt en retssag først er henvist til Ophavsretslicensnævnet, og en af parterne efterfølgende ønsker sagen behandlet af domstolene.

For nærmere om ændringen af reglerne vedr. Ophavsretslicensnævnet henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

3. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 10, stk. 1, har enhver ret til ytringsfrihed. Artikel 10 omfatter udtrykkeligt såvel ytringer i form af oplysninger om faktiske forhold som tilkendegivelser af personlige meninger.

Retten til ytringsfrihed er imidlertid ikke absolut. Der kan foretages indgreb i ytringsfriheden, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, territorial integritet eller offentlige tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspredelse af fortrolige oplysninger eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed, jf. artikel 10, stk. 2.

Det er vurderingen, at tilgængeliggørelse for almenheden af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn vil kunne udgøre en ytring omfattet af EMRK, artikel 10. Det foreslåede forbud skal således kunne begrundes i et legitimt hensyn og være nødvendigt i et demokratisk samfund, jf. EMRK artikel 10, stk. 2.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Domstolen) ses ikke at have afsagt domme, som direkte forholder sig til regulering af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en fysisk persons fysiske kendetegn.

Domstolen har dog i flere sager forholdt sig generelt til rammerne for indgreb i ytringer, som har et kunstnerisk element. Beskyttelsen i EMRK artikel 10, stk. 1, omfatter bl.a. frihed til at fremkomme med kunstneriske udtryk, navnlig når det drejer sig om retten til at modtage og videregive informationer og ideer, der giver mulighed for at tage del i en offentlig udveksling af kulturelle, politiske og sociale informationer og ideer af enhver art, jf. bl.a. Domstolens

dom af 24. maj 1988 i sagen Müller, m.fl., mod Schweiz, pr. 27, samt Domstolens dom af 8. juli 1999 i sagen Karatas mod Tyrkiet, pr. 49. Retten til ytringsfrihed omfatter i den forbindelse også informationer og ideer, der fornærmer, provokerer eller forstyrrer staten eller en hvilken som helst del af befolkningen, jf. Domstolens dom af 24. maj 1988 i sagen Müller, m.fl., mod Schweiz, pr. 33.

EMRK artikel 10, stk. 1, beskytter i øvrigt ikke kun indholdet af de udtrykte ideer og informationer, men også den form i hvilken de formidles, jf. bl.a. Domstolens dom af 24. februar 1997 i sagen De Haes og Gijssels mod Belgien, pr. 48.

Endvidere har det i forbindelse med indgreb i den kunstneriske ytringsfrihed, som sker af hensyn til andres rettigheder, herunder fordi kunstværket benytter karikatur, satire eller andet for at udtrykke kritik af andres handlinger eller holdninger, betydning, hvem der er genstand for kritikken, idet visse personer på grund af hverv eller position må tåle større grad af kritik, jf. bl.a. Domstolens dom af 25. januar 2007 i sagen Vereinigung Bildender Künstler mod Østrig, pr. 32-39.

Yderligere fremgår det af Domstolens praksis i sager om injurier og udtalelser om emner af almen interesse, at visse personer må tåle en større grad af kritik. Det drejer sig navnlig om statsledere og politikere. En række andre personer kan blive opfattet som offentlige personer med den virkning, at de må tåle kritisk omtale af deres person og handlinger i større omfang end privatpersoner, jf. Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for Praktikere, 5. udgave (2020), s. 1134.

Selvom dette udgangspunkt hidtil har dannet rammen for traditionelle former for satire og kritik, aktualiserer udviklingen af digitale efterligninger nye hensyn i afvejningen mellem ytringsfrihed og beskyttelsen af den efterlignede. Virkelighedsnære digitale efterligninger kan være vanskelige at skelne fra autentisk indhold.

Denne egenskab ved digitale efterligninger skal samtidig ses i sammenhæng med den måde, hvorpå digitalt indhold spredtes og forbruges. Særligt på sociale medier kan store mængder indhold formidles hurtigt og uden yderligere sammenhæng. F.eks. kan den sammenhæng, hvori indholdet oprindeligt er skabt, efterhånden gå tabt i forbindelse med spredningen. Det kan gøre det yderligere vanskeligt for modtageren at gennemskue, om indholdet er autentisk eller manipuleret.

Tydeligheden af, hvornår der er tale om efterligninger, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende må anses for at blive vanskeliggjort af det forhold, at der anvendes en virkelighedsnær digitale efterlig-

ning af en persons personlige kendetegn til den pågældende karikatur m.v.

Der er ved vurderingen af, om det foreslåede forbud varetager et anerkendelsesværdigt formål og er nødvendigt i et demokratisk samfund, lagt vægt på, at forbuddet overordnet har til formål at sikre, at fysiske personers fysiske kendetegn ikke misbruges i virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger, herunder at disse ikke misbruges til at fremstille efterligninger, som kan være til alvorlig skade for den enkeltes eller samfundets væsentlige interesser, eller som kan frembringe konkret fare for liv eller ejendom. Det foreslåede forbud varetager således hensyn til at forebygge uorden eller forbrydelse, samt beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder. Vedkommende, der er genstand for den virkelighedsnære digitalt genererede efterligning, kan således have legitime interesser, der vejer tungere end retten til at parodi-ere m.v.

Det foreslåede forbud varetager efter Kulturministeriets opfattelse således saglige formål, der kan begrunde et indgreb i ytringsfriheden.

Det er endvidere Kulturministeriets opfattelse, at det foreslåede generelle forbud ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at varetage disse hensyn, idet forbuddet alene omfatter virkelighedsnære digitale efterligninger, hvor der er en forvekslingsrisiko.

Der er desuden lagt vægt på, at der med den foreslåede ordning lægges op til væsentlige undtagelser fra det foreslåede forbud mod offentliggørelse for almenheden, hvis offentliggørelsen af den virkelighedsnære digitalt genererede efterligning må siges at være udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik, m.v. Derved varetages hensynet til, at der ikke gøres unødigt indgreb i ytringsfriheden, herunder den kunstneriske ytringsfrihed.

Der er endvidere lagt vægt på, at der med fremkomsten af muligheden for at producere virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger, som indeholder fysiske personers fysiske kendetegn, på kort tid er sket et markant skifte i, hvad det er muligt at producere, idet der nu kan frembringes efterligninger af høj kvalitet, som let vil kunne forveksles med virkeligheden, og som dermed, hvis indholdet er egnet dertil, konkret vil kunne fremkalde fare for enkeltpersoner eller for væsentlige samfundsinteresser.

Hertil bemærkes, at det er Kulturministeriets opfattelse, at den ovennævnte praksis, der er udviklet ved den Europæiske menneskerettighedsdomstol i sager om injurier og udtalelser om emner af almen interesse, og som medfører, at f.eks. statsledere og politikere må tåle en større grad af kritik, ikke konkret tager højde for den forvekslingsrisiko med virkelig-

heden, der ligger i virkelighedsnære digitale efterligninger omfattet af dette lovforslag.

Virkelighedsnære digitale efterligninger adskiller sig fra traditionelle former for kritik ved, at de kan skabe indtryk af, at den efterlignede selv har fremsat bestemte ytringer eller foretaget sig bestemte handlinger. Dette kan tale for, at tydeligheden af, at der er tale om en karikatur, parodi m.v. fortabes.

På denne baggrund er det vurderingen, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 10.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

Lovforslagets § 1, nr. 4, vurderes at få begrænsede økonomiske konsekvenser for det offentlige i form af positive konsekvenser for domstolene. Det skyldes, at lovforslaget indebærer, at hvis en sag er anlagt ved domstolene, og en af parterne ønsker sagen behandlet af Ophavsretslicensnævnet, skal retten hæve sagen og sende den til nævnet.

Forslaget vurderes ikke at få negative økonomiske konsekvenser for Ophavsretslicensnævnet, da nævnets faste praksis er at behandle en sag, uanset om spørgsmålene i sagen tillige indbringes for og behandles af domstolene.

Lovforslaget vurderes at opfylde principperne for digitaliseringsklar lovgivning, i det omfang principperne er relevante for lovforslagets indhold. Det er særligt lovforslagets § 1, nr. 4 (nyt stk. 5 i ophavsretslovens § 47), om hjemmel til at fastsætte regler om digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, der er relevant for principperne for digitaliseringsklar lovgivning. De øvrige dele af lovforslaget har mere privatretlig karakter, hvorfor det ikke er underlagt forvaltningsretlig administration.

Efter princip 1 bør lovgivningen være enkel og klar, så den er let at forstå for borgere og virksomheder. Kulturministeriet vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med dette princip.

Efter princip 2 skal lovgivningen understøtte, at der kan kommunikeres digitalt med borgere og virksomheder. Kulturministeriet vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med dette princip, da der med lovforslaget vil blive indsat hjemmel til digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, herunder at der anvendes bestemte it-systemer,

særlige digitale formater og skemaer og den til enhver tid gældende eID-løsning (lovforslagets § 1, nr. 4).

Efter princip 3 bør lovgivningen understøtte, at administration af lovgivningen kan ske helt eller delvist digitalt og under hensyntagen til borgernes og virksomhedernes retssikkerhed. Princippet vurderes ikke at være relevant for lovforslaget, da reglerne ikke indebærer forvaltningsmæssig administration. Der indføres dog en hjemmel til, at der kan fastsættes regler om digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, hvilket understøtter digital administration.

Efter princip 4 bør fagministeriet overveje, om der i stedet for at indføre nye indberetningskrav kan trækkes på data fra eksisterende offentlige registre som grundlag for administration af lovgivningen. Efter princippet bør begreber og data så vidt muligt genbruges på tværs af myndigheder. Princippet vurderes ikke at have relevans ift. nærværende lovforslag, da der ikke hermed indføres indberetningskrav.

Efter princip 5 forudsætter en høj grad af digitalisering, at datasikkerhed prioriteres højt af myndighederne. Princippet vurderes generelt ikke at være relevant for lovforslaget, da de foreslåede reglerne er af privatretlig karakter. Ophavsretslicensnævnet sekretariatsbetjenes af Slots- og Kulturstyrelsen, og styrelsen vil derfor være dataansvarlig for de personoplysninger, der måtte komme ind ved kommunikationen med klagere og indklagede ved nævnet. Behandling af oplysningerne sker i henhold til de krav, der fremgår af databeskyttelseslovgivningen. Kulturministeriet vurderer derfor, at lovforslaget lever op til princip 5.

Efter princip 6 bør offentlige myndigheder i det omfang, det er muligt og hensigtsmæssigt, anvende eksisterende offentlig infrastruktur, så der sikres størst muligt genbrug og sammenhæng på tværs. Kulturministeriet vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med dette princip, da det i forslaget § 1, nr. 4 ikke angår kommunikation via en specifik offentlig infrastruktur, og Slots- og Kulturstyrelsen vil derfor kunne anvende de systemer, der i forvejen bruges i forbindelse med betjeningen af andre nævn under styrelsen.

Efter princip 7 bør der ved udarbejdelse af lovgivningen tages højde for muligheden for efterfølgende kontrol samt forebyggelse af svig. Princippet vurderes ikke at være relevant for lovforslaget, da der ikke er kontrolbeføjelser i forhold til de foreslåede regler.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at have begrænsede økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for erhvervslivet som følge af eventuelle udgifter til betaling for udnyttelse af den nye rettighed efter den foreslåede § 65 a.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser, der gennemfører EU-retlige forpligtelser.

Den foreslåede efterligningsbeskyttelse for udøvende kunstnere og artister vedrører digitale efterligninger af fremførelser og har til formål at sikre udøvende kunstnere og artister beskyttelse mod visse former for digital udnyttelse, uden at ændre den EU-retlige afgrænsning af begrebet ”fremførelse” eller de eksisterende enerettigheder.

Den foreslåede bestemmelse om efterligningsbeskyttelse for udøvende kunstnere og artister skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med EU-retten, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115/EF af 12. december 2006 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret og Europa-Parlamentets og Rådets direktivet 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF. Efterligningsbeskyttelsen indebærer ikke en udvidelse af de rettigheder, som udøvende kunstnere efter EU-retten har til at tillade eller forbyde reproduktion og tilrådighedsstillelse af optagne fremførelser, og den ændrer ikke rækkevidden af begrebet fremførelse. Bestemmelsen skal endvidere fortolkes og anvendes i overensstemmelse med EU-rettens udtømmende undtagelser og indskrænkninger, herunder artikel 5, stk. 2 og 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, og under iagttagelse af en rimelig balance mellem de grundlæggende rettigheder, der er beskyttet i Den Europæiske Unions retsorden og som følger af EU-Domstolens praksis.

Rettigheden efter den foreslåede bestemmelse om efterligningsbeskyttelse for udøvende kunstnere og artister berører

ikke andre rettighedshaveres rettigheder, herunder rettigheder indrømmet i medfør af EU-retten i andre medlemsstater.

Lovforslaget kan udgøre regulering af digitale tjenester. Lovforslaget har derfor været notificeret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informations-samfundets tjenester (kodifikation).

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag om ændring af lov om ophavsret (Indførelse af en beskyttelse mod digitalt genererede efterligninger og en præstationsbeskyttelse m.v.) har i perioden fra den 7. juli 2025 til den 21. august 2025 (45 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Allente, ANGI Nordic, Billedkunstnernes Forbund, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Copydan AVU-medier, Copydan KulturPlus, Copydan Verdens TV, Create Denmark, Creative Commons Danmark, Danish Voices – Speaker- og Indlæserforeningen, Dansk Artist Forbund, Dansk Erhverv, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Forfatterforening, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Iværksætter Forening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Komponistforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk Musiker Forbund, Dansk Scenekunst, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solistforbund, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Billedautorer, Danske Billedkunstneres Fagforening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Filminstruktører, Danske Forlag, Danske Jazz-, Beat- og Folke-musikautorer, Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Populærautorer, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Tegneserieskabere, Danske Uafhængige Pladeselskaber (DUP), Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Danske Boghandlerforening, Design Denmark, Det Danske Akademi, Digitaliseringsstyrelsen, DILEM, Discovery Networks Denmark, DPCMO, DR, DSA-tilsynet, Egmont Int., Facebook, Film- og TV-arbejderforeningen, Filmex, Forbrugerrådet, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Arbejderbevægelsens Medievirksomheder, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Danske Videodistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Forfatternes Forvaltningsselskab, FTVS - Fællesrådet for tv-sendesamvirker i DK, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Føroya Landsstýri, Gold FM, Google Denmark A/S, GRAKOM, Gramex, HBO MAX, IFPI Danmark, Instagram, Institut for Menneskerettigheder, IT-Brancheforeningen, IT-Politisk forening, Justitia, KODA, Kommunernes Landsforening, Kreakom, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, LinkedIn, Medierådet for Børn og Unge, MPLC Danmark A/S, Musikforlæggerne, Musikpro-

ducenternes Forvaltningsorganisation, Naalakkersuisut, Netflix, Nordisk Copyright Bureau, Nordisk Copyright Protection, Nordisk Film, Nuuday, Nye Medier, OpenDenmark, Ophavsretligt Forum, Ophavsretslicensnævnet, Organisationen Danske Museer, Performex, Producent Rettigheder Danmark, Producentforeningen, Radio4, Revy Danmark, Rigsrevisionen, RUC, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet, Samrådet for Ophavsret, Solistforeningen af 1921, Spotify, STOFA A/S, Tekst & Node, Teleindustrien, Telenor, TikTok, TV 2/Bornholm, TV 2/DANMARK A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Kosmopol, TV 2/Midtvest, TV 2/Nord, TV 2/Syd, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, UBOD, UBVA-sekretariatet, Viaplay, VISDA, WAOO.

Et udkast til lovforslag om ændring af lov om ophavsret (Ændret proces for prøvelse ved Ophavsretslicensnævnet) har i perioden fra den 10. december 2025 til den 9. januar 2026 (30 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Allente, ANGI Nordic, Autor, Billedkunstnernes Forbund, Boghandlerforeningen, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Copydan AVU-medier, Copydan KulturPlus, Copydan Verdens TV, Create Denmark, Creative Commons Danmark, Danish Voices – Speaker- og Indlæserforeningen, Dansk Annoncørforening, Dansk Artist Forbund, Dansk Erhverv, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Forfatterforening, Dansk Forfatterforening, Illustratørgruppen, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Iværksætter Forening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Komponistforening, Dansk Kunstneråd, Dansk Musiker Forbund, Dansk Sce-

nekunst, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solistforbund, Danske Advokater, Danske Billedkunstneres Fagforening, Danske Dramatikere, Danske Filminstruktører, Danske Forlag, Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Populærautører, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Tegneserieskabere, Danske Uafhængige Pladeselskaber (DUP), Danske Universiteter, Design Denmark, Det Danske Akademi, DILEM, Discovery Networks Denmark, DK 4, DPCMO, DR, Døvefilm, Egmont Int., Erhvervsstyrelsen, Film- og TV-arbejderforeningen, Filmex, Forenede Danske Antenneanlæg, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Danske Videodistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Forfatternes Forvaltningsselskab, Fællesrådet for Udøvede Kunstnere, Føroya Landsstýri, Google Denmark A/S, GRAKOM, Gramex, HBO MAX, IFPI Danmark, IT-Brancheorganisationen, IT-Politisk forening, Justitia, KODA, Kommunernes Landsforening, Kreakom, Landsforeningen til bevarelse af foto og film, Meta, MPLC Danmark A/S, Musikforlæggerne, Musikproducenternes Forvaltningsorganisation (MPO), Naalakkersuisut, Netflix, Nordisk Copyright Bureau, Nordic Content Protection, Nordisk Film, Norlys, Nuuday, Nye Medier, OpenDenmark, Ophavsretslicensnævnet, Performex, Producent Rettigheder Danmark, Producentforeningen, Radio4, RettighedsAlliancen, Revy Danmark, Roskilde Festival, RUC, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet (SAML), Samrådet for Ophavsret, Solistforeningen af 1921, Spotify, STOFA A/S, Tegnerforbundet af 1919, Tekst & Node, Teleindustrien (TI), Telenor, TikTok, TV 2/Bornholm, TV 2/DANMARK A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Kosmopol, TV 2/Midtvest, TV 2/Nord, TV 2/Syd, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, UBOD, UBVA-sekretariatet, Viaplay, VISDA, WAOO.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Begrænsede positive konsekvenser for domstolene i form af færre eller mindre omfangsrige retssager.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Begrænsede og primært som følge af eventuelle udgifter til udnyttelse af den nye rettighed i den foreslåede § 65 a.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser, der gennemfører EU-retlige forpligtelser.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lov om ophavsret har siden lov nr. 395 af 14. juni 1995 haft sin nuværende titel.

Det foreslås, at *titlen* ændres til »lov om ophavsret m.v.«

Med lovforslaget lægges der op til at indføre nye rettigheder, som ikke er at betegne som egentlige ophavsrettigheder, og hvoraf den ene rettighed henhører under personlighedsretten. Eftersom den gældende ophavsretslov i forvejen indeholder regler om andre rettigheder end ophavsrettigheder, herunder de rettigheder, der findes i kapitel 5 og 6, vurderes det hensigtsmæssigt, at dette afspejles i lovens titel.

Ændringerne foretages for at illustrere, at lovens anvendelsesområde er bredere end den rene ophavsretlige beskyttelse.

Til nr. 2

En række af lovens gældende bestemmelser regulerer og anvender betegnelsen udøvende kunstnere. Det gælder f.eks. § 65 og §§ 66 a-66 c. Efter den gældende ophavsretslov beskyttes en udøvende kunstners fremførelse af litterære og kunstneriske værker, idet fremførslen ikke må optages eller gøres tilgængelig for offentligheden uden den udøvende kunstners samtykke. Beskyttelsen er udformet så den kun

beskytter udøvende kunstnere, der fremfører noget, der er et værk i sig selv. Dette indebærer, at f.eks. varieté- og cirkusartister m.v. ikke nyder samme beskyttelse af deres præstationer, som de udøvende kunstnere.

Det foreslås, at der overalt i loven efter »udøvende kunstnere« indsættes »eller artister«, at der efter »udøvende kunstner« indsættes »eller artist« og at der efter »udøvende kunstneres« indsættes »eller artisters«.

Med forslaget vil en række af lovens bestemmelser altså blive udvidet fra alene at regulere udøvende kunstnere til også at regulere artisters kunstneriske præstationer.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, om at ændre § 65, så den heraf følgende beskyttelse af udøvende kunstnere udvides til også at omfatte artisters kunstneriske præstationer.

Ændringerne i bestemmelserne og overskrifterne til bestemmelserne vil medføre, at artister, der optræder med kunstneriske præstationer sidestilles med udøvende kunstnere, således at præstationer af frembringelser, der ikke kan anses for at have værkshøjde, også kan beskyttes efter ophavsretsloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.3. i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6-9.

Til nr. 3

Ophavsretslicensnævnet reguleres i ophavsretslovens §

47. Nævnet træffer endelige administrative afgørelser i sager, der forelægges for nævnet efter regler fastsat i ophavsretsloven blandt andet i forhold til vederlagsbetaling til rettighedshaverorganisationer og spørgsmål om adgang til materiale, som er påført effektive tekniske foranstaltninger. Nævnets kompetenceområde fremgår af den gældende § 47, stk. 2.

Ifølge § 47, stk. 2, kan Ophavsretslicensnævnet træffe afgørelse i henhold til § 11 c, stk. 3, § 13, § 13 a, stk. 5, § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 29 a, stk. 3, § 30, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1 og 2, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 52 b, stk. 4, § 52 c, stk. 6, § 55 b, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d. Det er således tvister omfattet af disse bestemmelser, som nævnet er tillagt kompetence til at træffe afgørelse i. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det følger af den foreslåede § 65 a, stk. 3, at bestemmelsen i § 47, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse på digitale virkelighedsnære efterligninger af udøvende kunstneres fremførelser eller af artisters kunstneriske præstationer.

Efter § 67 a, stk. 3, kan hver af parterne indbringe tvister om oplysningspligten efter denne bestemmelse for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47, stk. 2.

Det foreslås, at der i § 47, stk. 2, efter »§ 55 c,« indsættes »§ 65 a, stk. 3, § 67 a, stk. 3,«.

Henvisningen til den foreslåede § 65 a, stk. 3, vil indebære, at Ophavsretslicensnævnet vil kunne behandle tvister vedrørende aftalelicens ift. den foreslåede bestemmelse.

Henvisningen til § 67 a, stk. 3, vil medføre, at § 47, stk. 2, kommer til at stemme overens med det, der følger af § 67 a, stk. 3. Ved indførelsen af § 67 a i ophavsretsloven ved lov nr. 145 af 20. marts 2024, havde Kulturministeriet ved en fejl undladt at ændre § 47, stk. 2, så det også heraf fremgik, at Ophavsretslicensnævnet kunne træffe afgørelse i henhold til § 67 a, stk. 3.

Ændringen vil medføre, at det nu også følger af § 47, stk. 2, der angiver hvilke bestemmelser, Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse i henhold til, at nævnet vil kunne træffe afgørelse om tvister efter § 67 a, stk. 3.

Til nr. 4

Efter § 47 gælder der ikke regler om, at parterne skal forsøge at få en tvist løst via Ophavsretslicensnævnet, før sagen kan indbringes for domstolene. Spørgsmål, som falder inden for Ophavsretslicensnævnets kompetence, kan derfor både forelægges nævnet og domstolene på samme tid. Parterne er endvidere ikke afskåret fra at indbringe sager om de samme spørgsmål parallelt, uanset om der allerede verserer en sag ved domstolene eller nævnet. Det betyder, at der i praksis kan være sager om de samme forhold, som behandles af Ophavsretslicensnævnet og domstolene samtidigt.

I den gældende § 47 er der heller ikke fastsat regler om, at kommunikationen mellem Ophavsretslicensnævnet og sagens parter skal foregå digitalt, og der er ikke på nuværende tidspunkt en hjemmel til at fastsætte sådanne regler.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 47, stk. 3, som fastsætter, at så længe Ophavsretslicensnævnet behandler spørgsmål forelagt i henhold til Ophavsretslovens § 13, § 13 a, stk. 5, § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a § 29 a, stk. 3, § 30, § 33, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1-3, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 65 a, stk. 3, § 68 og § 75 a, stk. 3, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om disse spørgsmål. Er en sag anlagt ved domstolene, og anmoder en af parterne om at få den indbragt for Ophavsretslicensnævnet, skal retten hæve sagen og sende den til nævnet. Indeholder sagen andre spørgsmål omfattet af stk. 2, kan retten sende hele sagen til nævnet, såfremt retten skønner det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet.

Forslagets 1. pkt. omhandler alene klager vedr. rimeligheden af vederlag og andre aftalelicensvilkår, hvor nævnet bl.a. har kompetence til at fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Forslagets 1. pkt. omfatter ikke spørgsmål om andre forhold, herunder spørgsmål om oplysningsforpligtelser og kontraktmæssige forhold m.m.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at spørgsmål om rimeligheden af vederlag og andre aftalelicensvilkår først behandles af det særlige, sagkyndige Ophavsretslicensnævnet, som har en speciel indsigt i og erfaring med at vurdere sådanne spørgsmål, såfremt en af parterne ønsker det. Derudover er formålet at undgå, at sager om de samme spørgsmål behandles af Ophavsretslicensnævnet og domstolene samtidigt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de omfattede typer af klager skal behandles af Ophavsretslicensnævnet i første instans, medmindre begge parter ønsker, at sagen skal behandles af domstolene. Bestemmelsen vil ikke ændre ved, at når nævnet har truffet afgørelse i sagen, kan afgørelsen efterfølgende prøves ved domstolene.

Under behandlingen af en sag ved Ophavsretslicensnævnet, vil nævnet som hidtil kunne foretage en rimelighedsbedømmelse ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, hvorved nævnet bl.a. kan lægge vægt på almene samfundsmæssige hensyn samt konkurrenceretlige hensyn, herunder princippet om ikke-diskriminering. Dermed vil den foreslåede bestemmelse ikke ændre ved nævnets gældende praksis på området.

Anlægges en sag ved domstolene først, skal retten hæve sagen og sende den til Ophavsretslicensnævnet, hvis én af parterne anmoder herom, forudsat at sagen falder inden for bestemmelsens anvendelsesområde. Fremsætter ingen af parterne anmodning om, at sagen skal behandles af Ophavsretslicensnævnet, kan retten fortsætte behandlingen og træffe afgørelse i sagen efter de almindelige regler herom.

Indeholder en sag ved domstolene både spørgsmål omfattet af stk. 3, 1. pkt. og andre spørgsmål inden for nævnets kompetence, kan retten ud fra en konkret vurdering bestemme, at sagen i sin helhed skal oversendes til Ophavsretslicensnævnet. Retten kan også bestemme, at visse dele af sagen skal udskilles til særskilt behandling i Ophavsretslicensnævnet, hvorefter retten kan færdigbehandle de øvrige spørgsmål i sagen. Hvorvidt en sag helt eller delvist skal oversendes til Ophavsretslicensnævnet, vil være op til domstolene at vurdere.

Det foreslås i § 47, stk. 4, at for sager, som oversendes til Ophavsretslicensnævnet efter stk. 3, finder retsplejelovens § 361, stk. 2 og 4, tilsvarende anvendelse.

Forslaget om, at retsplejelovens § 361, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse, vil medføre, at en anmodning om forudgående nævnsbehandling skal fremsættes til retten senest i det forberedende møde, jf. retsplejelovens § 353, eller, hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde. Retten kan, hvis særlige omstændigheder taler derfor, tage hensyn til en anmodning, der fremsættes senere end angivet i 1. pkt., men inden hovedforhandlingens begyndelse. Formålet hermed er at sikre, at en part ikke kan få sagen afbrudt på et urimeligt sent tidspunkt, hvor forberedelsen f.eks. er fremskreden og hovedforhandlingen nært forestående.

Forslaget om, at retsplejelovens § 361, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse, vil indebære, at hvis en part på ny anlægger en retssag, efter at Ophavsretslicensnævnet har afsluttet behandlingen af en oversendt sag, anses sagen i henseende til beregning af procesrente og afbrydelse af frister for sagsanlæg for anlagt ved det oprindelige sagsanlæg, medmindre den pågældende part ikke har fremmet sagen behørigt. Dermed vil beregningen af procesrenter, afbrydelse af frister for sagsanlæg og afbrydelse af forældelse m.v. have virkning fra det oprindelige sagsanlæg.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Derudover foreslås det i § 47 at indsætte en ny bestemmelse i stk. 5, om angiver, at kulturministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation med nævnet, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og skemaer og den til enhver tid gældende nationale eID-løsning el.lign.

Den foreslåede bestemmelse vil give hjemmel til, at kulturministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og skemaer og den til enhver tid gældende nationale eID-løsning el.lign.

Hvis oplysningerne m.v. sendes på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7, at der må vejledes om reglerne på området, herunder

om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Det forventes, at der fastsættes regler i bekendtgørelse om fritagelse for pligten til at anvende bestemte it-systemer, særlige digitale formater samt digital signatur el.lign. Fritagelsesmuligheden kan bl.a. tænkes anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der f.eks. er tale om en klager med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Til nr. 5

Det følger af § 65, stk. 1, at en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk ikke uden kunstnerens samtykke må 1) optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller 2) gøres tilgængelig for almenheden.

Rom-konventionens artikel 9 giver mulighed for, at de kontraherende stater i deres nationale lovgivning kan udvide konventionens beskyttelse af udøvende kunstnere til artister, som ikke fremfører litterære eller kunstneriske værker.

Det foreslås, at der i § 65, stk. 1, efter »værk« indsættes »eller en artists kunstneriske præstation«, og at der efter »kunstnerens« indsættes »eller artistsens«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at stk. 1 udvides til også at omfatte en beskyttelse af artisters kunstneriske præstationer. Herved vil artister blive givet samme rettigheder som udøvende kunstnere, når deres kunstneriske præstationer optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller gøres tilgængelige for almenheden. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger for nærmere om definitionen af begrebet kunstnerisk præstation.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det vil kræve samtykke fra artisten, hvis dennes præstation skal optages eller gøres tilgængelig for almenheden.

Til nr. 6

Det følger af § 65, stk. 2, at en fremførelse, der er optaget som anført i bestemmelsens stk. 1, nr. 1, ikke uden den udøvende kunstners samtykke må eftergøres eller gøres tilgængelig for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted.

Stk. 3 fastsætter, at hvis en optagelse af en fremførelse, jf. stk. 1, nr. 1, som ikke er en lydoptagelse, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første.

Af stk. 4 følger det, at hvis en lydoptagelse af en fremførelse, jf. stk. 1, nr. 1, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgi-

velse eller offentliggørelse fandt sted, afhængigt af hvilket tidspunkt, der er det første.

Det foreslås, at der i § 65, stk. 2, efter »fremførelsen« indsættes »eller præstationen«, og at der i stk. 3 og 4 efter »en fremførelse« indsættes »eller præstation«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at § 65, stk. 2-4, udvides til også at omfatte en beskyttelse af artisters kunstneriske præstationer. Det vil betyde, at beskyttelsestiden for artisters kunstneriske præstationer, som i medfør af ændringsforslag nr. 5 fremover ikke må optages eller gøres tilgængelig for almenheden uden artistens samtykke, kommer til at afspejle beskyttelsestiden for udøvende kunstners fremførelser af værker. Herved får artister i samme udstrækning en beskyttelse af deres rettigheder som udøvende kunstnere.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede ændring af § 65, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 5).

Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.3. i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

Til nr. 7

I ophavsretsloven gælder der i dag en efterligningsbeskyttelse af værker, jf. lovens § 2, stk. 1. En sådan efterligningsbeskyttelse gælder ikke for de udøvende kunstnere. Ophavsretsloven indeholder heller ikke en beskyttelse af artisters præstationer eller efterligninger heraf.

Det foreslås i § 65 a, stk. 1, at virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en udøvende kunstners fremførelse eller artists kunstneriske præstation ikke må gøres tilgængelig for almenheden uden den udøvende kunstners eller artists samtykke.

Den foreslåede ændring vil indebære en beskyttelse af en udøvende kunstner eller artists fysiske kendetegn, herunder stemme og udseende med henvisning til, at en udøvende kunstners fremførelse og en artists præstation er uløseligt forbundet med især deres stemmer og udseende. Eksempelvis vil en digitalt genereret efterligning af en forfatters bogoplæsning være omfattet af bestemmelsen. Tilsvarende vil en skuespillers fremførelse være omfattet i det tilfælde, hvor der gøres brug af fremførelsen i en virkelighedsnær digital efterligning af skuespillerens ansigt og stemme f.eks. ved at der i en ny filmscene fremføres andet indhold end i den oprindelige fremførelse, og hvor dette indhold gøres tilgængeligt for almenheden.

Det bemærkes, at den udøvende kunstners stemme m.v. kun vil være beskyttet efter den foreslåede § 65 a i det omfang, der er tale om en digitalt genereret virkelighedsnær efterligning af enten en udøvende kunstner, der fremfører et litterært eller kunstnerisk værk, eller af en artists kunstneriske præstation. Digitalt genererede efterligninger af f.eks. et tv-interview af den udøvende kunstner som privatperson, der ikke kan siges at udgøre en fremførelse af et litterært

eller kunstnerisk værk, vil således ikke være beskyttet af den foreslåede bestemmelse. Det samme gælder digitalt genererede efterligninger af artister, når de optræder som privatpersoner og ikke fremfører en kunstnerisk præstation. En sådan efterligning vil efter omstændighederne i stedet kunne være omfattet af den foreslåede § 73 a om beskyttelse af personlige kendetegn (lovforslagets § 1, nr. 9), hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

En digitalt genereret efterligning af en udøvende kunstners fremførelse eller en artists præstation vil kun være omfattet af den foreslåede § 65 a, såfremt den er virkelighedsnær. Med virkelighedsnær skal forstås, at efterligningen i sit udtryk lægger sig tæt op ad virkeligheden. Dermed skal efterligningen være egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko med en faktisk gengivelse af eksempelvis en musikers præstation eller en skuespillers offentlige fremførelse.

Begrebet digitalt genereret skal forstås bredt, idet det indbefatter alt, som er genereret ved brug af teknologiske hjælpemidler. Formuleringen vil derfor både omfatte efterligninger, der er genereret ved hjælp af sofistikerede teknologiske hjælpemidler som kunstig intelligens, og efterligninger, der er genereret ved brug af mindre sofistikerede teknologiske redigeringsværktøjer. Det afgørende er, om den digitalt genererede efterligning vurderes at være virkelighedsnær. Lovforslaget har ikke til hensigt at ændre i almindelige branchenormer ift. tekniske foranstaltninger, der anvendes som led i enten optagelser eller redigering af film, lyd og billeder.

For at bestemmelsen finder anvendelse, er det en betingelse, at der er tale om en efterligning af en fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk eller en kunstnerisk præstation. Derudover er det en betingelse, at efterligningen tilgængeliggøres for almenheden, idet efterligningen i sig selv ikke vil udgøre en krænkelse af den udøvende kunstner eller artists rettigheder efter bestemmelsen. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.2.

Et samtykke efter den foreslåede bestemmelse kan opnås efter samme praksis, som gælder efter § 65. Der ændres således ikke ved den gældende praksis for, hvornår der foreligger et samtykke på det ophavsretslige område. Samtykket efter den foreslåede § 65 a dækker alene adgangen til at benytte selve fremførelsen eller den kunstneriske præstation i en digitalt genereret efterligning, og et samtykke fra den udøvende kunstner eller artist kan derved ikke medføre, at der gives tilladelse til brug af eventuelle andre rettigheder i en digital efterligning, f.eks. en fremstilling af lyd- eller billedoptagelser eller radio- og fjernsynsforetagenders rettigheder til en bestemt optagelse af en fremførelse.

Den udøvende kunstner eller artist kan ved aftale helt eller delvist overdrage sine rettigheder efter § 65 a, f.eks. ved at indgå aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, som på vegne af kunstneren eller artisten kan give tilladelse til, at fremførelsen eller præstationen må benyttes til fremstilling

af en virkelighedsnær digital efterligning. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 65 a, stk. 5, nedenfor.

Efter den foreslåede *stk. 2* varer beskyttelsen i stk. 1 indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor en fremførelse eller en kunstneriske præstation fandt sted.

Beskyttelsestiden vil altså følge den beskyttelse, der findes i § 65, stk. 2-4, hvorefter beskyttelsestiden for udøvende kunstneres optagne fremførelser er 50 år fra fremførelsen.

Efter den foreslåede *stk. 3* varer beskyttelsen i stk. 1 dog indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor en optagelse, der ikke er en lydoptagelse, af en fremførelse eller en kunstneriske præstation første gang blev udgivet eller offentliggjort, forudsat at dette er sket inden for 50 år efter fremførelsestidspunktet.

Beskyttelsestiden vil følge den beskyttelse, der findes i § 65, stk. 3, hvorefter beskyttelsestiden for udøvende kunstneres fremførelser forlænges, hvis der inden for 50 år efter fremførelsen fandt sted, sker første udgivelse eller offentliggørelse af en optagelse, der ikke er en lydoptagelse, så beskyttelsen herefter varer indtil 50 år efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted.

Efter den foreslåede *stk. 4* varer beskyttelsen i stk. 1 dog indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor en lydoptagelse af en fremførelse eller en kunstnerisk præstation første gang blev udgivet eller offentliggjort, forudsat at dette er sket inden for 50 år efter fremførelsestidspunktet.

Beskyttelsestiden vil følge den beskyttelse, der findes i § 65, stk. 4, hvorefter beskyttelsestiden for udøvende kunstneres fremførelser forlænges, i de tilfælde hvor der – inden for 50 år efter fremførelsen fandt – sted sker første udgivelse eller offentliggørelse af en lydoptagelse, således at beskyttelsen herefter varer indtil 70 år efter det år hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Af den foreslåede *stk. 5* fremgår, at bestemmelserne i § 2, stk. 3 og 4, §§ 3, 11, 13, 13 a, 16 a, 16 c-16 f og 17-17 b, § 17 c, stk. 2, 3 og 4, §§ 17 d-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21-23, 24 b, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 33, 34, 35, § 47, stk. 1 og 2, §§ 49, 50-52 b, 53-57, 58 a, 61 og 62 finder tilsvarende anvendelse på digitale virkelighedsnære efterligninger af udøvende kunstneres fremførelser eller af artisters kunstneriske præstationer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en række bestemmelser i ophavsretslovens kapitel 1-3 finder tilsvarende anvendelse på efterligningsbeskyttelsen af udøvende kunstnere og artister. Udøvende kunstnere og artister, der bliver efterlignet ved brug af digitale værktøjer, vil altså få en beskyttelse lig den, en ophaver har ved en tilsvarende udnyttelse eller krænkelse af et værk, jf. henvisningen til ophavsretslovens § 2, stk. 3 og 4 og § 3. Dette gælder imidlertid ikke retten til eksemplarfremsstilling, da den foreslåede regel ale-

ne foreslås at gælde for virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger, der gøres tilgængelige for almenheden. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2. i lovforslags almindelige bemærkninger, samt til bemærkningerne til stk. 1 ovenfor.

Herudover vil henvisningerne i den foreslåede § 65 a, stk. 3, til bestemmelserne i kapitel 2 medføre indskrænkninger i den udøvende kunstner eller artists eneret til at gøre digitalt, genererede efterligninger tilgængelige for almenheden, uden at der er givet samtykke hertil og at tvister angående aftalelicens ift. den foreslåede § 65 a vil være omfattet af Ophavsretslicensnævnets kompetence. Henvisningen i den foreslåede § 65 a, stk. 3, til bestemmelserne i ophavsretslovens kapitel 3 vil medføre, at overdragelsen af eneretten til tilgængeliggørelse af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger reguleres efter de respektive bestemmelser, der henvises til. Det vil medføre, at de fælles bestemmelser for aftalelicens, reglerne om licensering og reglerne om brugernes rapporteringsforpligtelser til den kollektive forvaltningsorganisation finder tilsvarende anvendelse for den foreslåede bestemmelse. Herudover vil reglerne om ophavsrettens overgang til andre og reglerne om videreoverdragelse af ophavsretten finde tilsvarende anvendelse. Det samme gælder reglerne om ændring af værker på en måde eller i en sammenhæng, der er krænkende for ophaverens litterære eller kunstneriske anseelse eller egenart. Ligeledes vil reglerne om ophaverens krav på årlig afregning, når vederlaget er fastsat som royalties, og reglerne om ophaverens ret til indsigt, finde tilsvarende anvendelse. Ydermere vil forslaget medføre, at reglerne om aftaler om indspilning af film og reglerne om arv og kreditorforfølgning også vil finde tilsvarende anvendelse.

Endelig vurderes det hensigtsmæssigt at lade den foreslåede bestemmelse omfatte af reglerne om aftalelicens, da det forventes, at der vil kunne opstå de samme problemer ved masseudnyttelse, som gør sig gældende for bl.a. § 65-rettighederne. Da den foreslåede § 65 a spejler § 65, vurderes det, at individuel klarering også vil blive uforholdsmæssig vanskelig på det foreslåede område. De rettigheder, der vil følge med den foreslåede bestemmelse, vil derfor kunne forvaltes kollektivt.

Til nr. 8

§ 68 er en indskrænkning i de udøvende kunstneres enerettigheder efter § 65, stk. 2-4, til lydoptagelser af deres fremførelser og fonogramproducenternes rettigheder efter § 66, stk. 1.

Det følger af § 68, stk. 1, at uanset bestemmelserne i § 65, stk. 2-4, og § 66, stk. 1, må udgivne lydoptagelser anvendes til radio- og fjernsynsudsendelse og til andre offentlige fremførelser. Bestemmelsen i 1. pkt. finder ikke anvendelse på offentlig fremførelse i form af tilrådighedsstillelse af udgivne lydoptagelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, 2. led.

Det foreslås, at der i § 68, stk. 1, efter »§ 65, stk. 2-4,« indsættes »§ 65 a, stk. 1-4«.

Ændringen vil medføre, at den foreslåede § 65 a vil blive omfattet af anvendelsesområdet for § 68, hvorefter enere-tten i den foreslåede § 65 a indskrænkes for så vidt angår udgivne lydoptagelser af efterligninger af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en udøvende kunstner eller artists kunstneriske præstation.

Til nr. 9

I den gældende ophavsretslov er der ikke regler om beskyttelse af fysiske personers personlige, fysiske kendetegn.

Efter straffelovens § 264 c straffes for identitetsmisbrug med bøde eller fængsel indtil 6 måneder den, der uberettiget 1) anvender oplysninger om en anden person, herunder CPR-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at udgive sig for at være denne person eller 2) videregiver materiale, hvor der er gjort brug af oplysninger om en anden person, herunder CPR-nummer, navn og billede, til på utilbørlig vis at manipulere denne persons fremtræden straffes med bøde eller fængsel.

Straffeloven indeholder desuden bestemmelser, der beskytter mod ærekrænkelser, jf. lovens §§ 267 og 268.

Markedsføringslovens § 3, stk. 1, yder i visse tilfælde beskyttelse mod kommerciel anvendelse af personbilleder, der er brugt uden samtykke.

Dansk ret indeholder desuden almindelige retsgrundsætninger om anvendelse af personbilleder. Heraf følger dels, at kommerciel anvendelse af en persons billede ikke må finde sted uden den pågældendes tilladelse, og at både offentligt kendte personer og privatpersoner efter omstændighederne kan være berettiget til godtgørelse for tort, hvis offentliggørelse af et billede af vedkommende udgør en retsstridig krænkelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1. i lovforslaget.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som ophavsretslovens § 73 a, stk. 1, hvorefter virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn ikke må gøres tilgængelig for almenheden uden den efterlignede persons samtykke.

Den foreslåede bestemmelse omfatter således efterligninger af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for den foreslåede § 65 a (lovforslagets § 1, nr. 10), der alene vedrører efterligninger af en udøvende kunstners fremførelse eller artists kunstneriske præstation.

Ved virkelighedsnær forstås, at efterligningen skal være egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko med den efterlignede person.

Såfremt det vurderes, at den digitalt genererede efterligning

af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn er egnet til at fremkalde en åbenlys forvekslingsrisiko, vil tilgængeliggørelsen for almenheden ikke være tilladt, medmindre der er givet samtykke fra den efterlignede, jf. dog den foreslåede stk. 2.

I de tilfælde, hvor den meget virkelighedsnære digitalt genererede efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, der tilgængeliggøres for almenheden, vil kunne siges at være af meget ubetydelig karakter ift. den større sammenhæng, som efterligningen indgår i, f.eks. en filmproduktion eller lignende, vil efterligningen ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Dette vil skulle fortolkes restriktivt, og må ikke medføre utilsigtet skadelig tilgængeliggørelse af en meget virkelighedsnær digitalt genereret efterligning.

Digitalt genereret skal forstås bredt, og vil omfatte alt, der er genereret ved brug af teknologiske hjælpemidler. Begrebet omfatter både efterligninger, der er genereret ved hjælp af sofistikerede teknologiske hjælpemidler, som kunstig intelligens, og efterligninger, der er genereret ved brug af mindre sofistikerede teknologiske redigeringsværktøjer. Lovforslaget har dog ikke til hensigt at ændre almindelige branchenormer ift. de tekniske foranstaltninger, der sker som led i enten optagelser eller redigering af film, lyd og billeder.

Ved personlige, fysiske kendetegn forstås de egenskaber og karakteristika, som kendetegner en person og er unikke for den enkelte person. Dette kan være udseende, stemme, bevægelser m.v. som tilsammen udgør den personlige identitet, som indebærer at en person genkendes. Enkeltdele af de personlige kendetegn foreslås beskyttet forudsat, at en efterligning indeholdende enkeltdele i sig selv vil være egnet til at skabe åbenlys forvekslingsrisiko med den pågældende person. Det forudsættes, at der er tale om en efterligning af en fysisk person. Den foreslåede bestemmelse beskytter således ikke efterligninger af juridiske personers forretningskendetegn som f.eks. virksomhedsnavn, varemærke m.v.

Det vil alene være en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse, at gøre digitalt genererede efterligninger tilgængelige for almenheden, som defineret i ophavsretslovens § 2, stk. 3 og 4. Anvendelsen af denne afgrænsning indebærer ikke, at beskyttelsen udgør en ophavsret eller beslægtet rettighed, men tjener alene at fastlægge bestemmelsens anvendelsesområde ved brug af lovens terminologi. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger vil derfor kunne gøres tilgængelige inden for privatsfæren, eksempelvis til en fest i privat regi. Beskyttelsen efter den foreslåede bestemmelse udgør ikke en ophavsret eller beslægtet rettighed men en beskyttelse af personlige kendetegn, der knytter sig til individet som sådant.

Da personlige kendetegn er tæt forbundet med ens person, foreslås det, at området ikke vil kunne omfattes af en aftale med aftalelicensvirkning, hvilket indebærer, at forvaltningsorganisationer ikke kan indgå aftaler om udnyttelse af

personlige kendetegn i digitalt genererede efterligninger på vegne af personer uden individuelt samtykke.

Et samtykke vil foreligge, når der er tale om en frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljeserklæring, hvorved den person, hvis personlige, fysiske kendetegn efterlignes, ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at en digitalt genereret efterligning med deres kendetegn må gøres tilgængelig for almenheden.

Et samtykke vil til enhver tid kunne trækkes tilbage/tilbagekaldes. Der vil ikke gælde særlige formalitets krav til en tilbagekaldelse af et samtykke. Såfremt samtykke bliver kaldt tilbage, vil tilbagekaldelsen ikke påvirke lovligheden af den samtykkebaserede tilgængeliggørelse, der har fundet sted forud for tilbagekaldelsen. Tilbagekaldelsen af et samtykke vil således kun vedrøre den fremtidige tilgængeliggørelse af virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af den efterlignendes personlige fysiske kendetegn.

Samtykke, der bliver afgivet i forbindelse med indgåelse af en kontrakt, vil kunne trækkes tilbage, men tilbagekaldelsen sker efter de almindelige aftaleretlige regler. Tilbagekaldelse vil ikke i sig selv medføre, at kontrakten bliver ugyldig eller ophører.

Det er den, der tilgængeliggør den virkelighedsnære digitalt genererede efterligning for almenheden, der skal bevise, at der foreligger samtykke fra den efterlignede.

Det foreslås i *stk. 2*, at *stk. 1* ikke omfatter efterligninger, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende, medmindre efterligningen udgør misinformation, som konkret kan medføre alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser.

Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik eller samfundskritik eller lignende, vil med den foreslåede bestemmelse som udgangspunkt ikke være omfattet af bestemmelsens *stk. 1*.

Med karikatur, satire, parodi, magtkritik eller samfundskritik eller lignende forstås, at efterligningen er et klart udtryk for humor, underholdning eller latterliggørelse ved, at der f.eks. er gjort brug af ironi, sarkasme, tydelig overdrivelse eller underdrivelse, sammenligninger, intertekstualitet eller tvetydighed som virkemiddel til at opnå en komisk effekt.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* har derfor til formål at sikre, at den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* som udgangspunkt ikke omfatter offentliggørelse, som er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik og lignende, idet disse nyder en videre beskyttelse efter Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK art. 10, og hvor der derfor må antages at skulle mere tungtvejende grunde til at foretage indgreb, end ved gengivelser, som ikke indeholder sådanne elementer. Det forudsættes således også, at den foreslåede bestemmelse skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse

hermed. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 3 om forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Efterligninger, der indeholder elementer af karikaturer m.v. vil efter omstændighederne, herunder afhængig af deres indhold og den kontekst, hvori de er fremsat, kunne være omfattet af det foreslåede *stk. 1*, hvis hovedelementet i det efterlignende ikke er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende. Det vil bero på en konkret vurdering af efterligningen, hvorvidt der er tale om en efterligning, der er udtryk for karikatur m.v. Det vil navnlig være tilfældet, hvor efterligningen grundet dens nærhed til virkeligheden, uanset om den indeholder et element af karikatur m.v., må antages at indebære en risiko for misinformation, som kan medføre konkret alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom. I sådanne tilfælde vil kravet om, at det tydeligt fremgår, at der er tale om karikatur m.v. være afgørende for, om efterligningen omfattes af det foreslåede *stk. 2*.

Det vil indgå i vurderingen af, om en efterligning er omfattet af den foreslåede § 73 a, *stk. 2*, om det er tydeligt, at der er tale om en karikatur m.v. Er der tydeligvis tale om en karikatur m.v., må det som det klare udgangspunkt antages, at efterligningen ikke vil være egnet til at udgøre en generel fare for krænkelse af den enkelte, som rækker udover, hvad den pågældende må tåle, eller i øvrigt for misinformation, som kan medføre konkret alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom.

Vurderingen vil bl.a. kunne inddrage efterligningens grafiske kvalitet, samt de ord, handlinger, genstande, lokaliteter, personer og sammenhænge i øvrigt, som optræder i efterligningen. Når der er tale om videoer, der både har en billed- og lydside, vil der skulle lægges vægt på, at det både af billede og lydsiden skal være tydeligt, at der er tale om en karikatur m.v. Der henvises til, at videoer bl.a. på sociale medier, ofte ses uden lyd, eller at lydsiden af en video høres, uden at billedsiden ses.

Ved vurderingen vil der ligeledes skulle lægges vægt på, om efterligningen som følge af sit indhold, herunder de ytringer, efterligningen kommer med, sin fremtræden, herunder forvekslingsrisiko med virkeligheden, eller andre af sine kendetegn, vil kunne medføre en generel fare for misinformation, som kan medføre konkret alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv, renommé eller ejendom. Ved misinformation forstås usande, vildledende eller fejlagtige oplysninger, der vil kunne medføre en potentiel fare for eller skade på andres liv, renommé, helbred eller ejendom. Som eksempel kan nævnes karikaturer m.v. indeholdende en virkelighedsnær digitalt genereret efterligning af rigspolitichefen, der tilskynder til selvtagt. Der vil desuden kunne være tale om misinformation, som kan medføre konkret alvorlig fare for andre rettigheder.

heder eller væsentlige interesser såsom liv, helbred, privatliv eller renommé, hvis der tilgængeliggøres en parodisk eller lignede virkelighedsnær digitalt genereret efterligning af en profileret politiker, højtstående embedsmand eller i øvrigt offentligt kendt person, der f.eks. anklager en bestemt person eller gruppe af personer for en forbrydelse eller f.eks. tilskynder til selvtægt mod en konkret person eller gruppe af personer, og hvor det ikke er tydeligt, at der er tale om en parodi.

Det vil f.eks. kunne udgøre misinformation, der indebærer fare for alvorlig skade på andres ejendom, hvis der uden samtykke tilgængeliggøres et billede, der viser en virkelighedsnær digitalt genereret efterligning af en offentligt kendt person, der opfordrer til, at man foretager specifikke væsentlige økonomiske dispositioner. Ift. skade på renommé vil der skulle være tale om karikaturer m.v., der kan skabe risiko for særdeles betydelig skade, herunder f.eks. medføre risiko for, at den efterlignede mister sit arbejde eller sin indkomst eller risiko for væsentlig påvirkning af den efterlignedes offentlige anseelse, f.eks. ved at den pågældende beskyldes for eller kædes sammen med ulovlige eller alment moralsk fordømte handlinger.

Risiko- og tydelighedsvurderingen vil være udslagsgivende for, hvornår en virkelighedsnær digitalt genereret efterligning vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 73 a, stk. 2. Jo tydeligere det er, at der er tale om karikatur, satire, parodi, magtkritik eller samfundskritik eller lignende, desto mere vil det tale for, at efterligningen falder inden for anvendelsesområdet af den foreslåede stk. 2.

Hvorvidt der er tale om misinformation vil ikke afhænge af, om den, der har tilgængeliggjort den virkelighedsnære digitalt genererede efterligning af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn, har været bevidst om, at efterligningen udgjorde misinformation, som konkret kunne medføre alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser, da vedkommende tilgængeliggjorde efterligningen.

Det foreslås i *stk. 3*, at beskyttelsen i *stk. 1* varer, indtil 50 år er forløbet efter den efterlignede persons dødsår.

Der foreslås en beskyttelsestid på 50 år efter den efterlignede persons dødsår, da det vurderes, at der herved tages hensyn til, at det kan anses som krænkende for den efterlignedes efterladte, at der i nær tidsmæssig sammenhæng med den efterlignedes død tilgængeliggøres en digitalt genereret virkelighedsnær efterligning af den afdøde, som den pågældende ikke har givet samtykke til. Heroverfor vurderes det, at beskyttelsestiden ikke bør være eviggyldig, da det vil være for indgribende i forhold til at retten til at ytre sig ved brug af digitalt genererede efterligninger. Det vurderes endelig, at den foreslåede beskyttelse i 50 år er tilstrækkelig til at undgå, at en digitalt genereret efterligning kan forårsage væsentlig skade på opfattelsen af historien i det samfund, den tilgængeliggøres i. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2 og pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås desuden i *stk. 4*, at virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger kan tilgængeliggøres uden samtykke i overensstemmelse med bestemmelserne i § 23, stk. 2, og § 25.

Det betyder, at det vil være tilladt at tilgængeliggøre allerede tilgængeliggjorte efterligninger som led i nyhedsformidling, når det sker i overensstemmelse med god skik og i det omfang, der betinges af formålet om at informere offentligheden om aktuelle begivenheder.

Bestemmelsen i *stk. 4* har til formål at give adgang til inddragelse af efterligninger i nyhedsformidling, under forudsætning af at dette er nødvendigt for at informere offentligheden om aktuelle begivenheder. Bestemmelsen henviser til lovens § 23, stk. 2, og § 25, hvorefter værker i visse tilfælde vil kunne gengives som led i omtale af eller reportage fra dagsbegivenheder.

Med bestemmelsens *stk. 4* tydeliggøres det, at adgang til at gengive efterligninger alene vil gælde for tilgængeliggørelse af efterligninger, når gengivelsen sker som en naturlig og nødvendig del af nyhedsdækning. Adgangen vil således alene gælde, hvor anvendelsen er begrundet i informationsformålet, og ikke hvor efterligningen anvendes til illustration af informationen, som underholdning eller anden udnyttelse, som ikke er nødvendig for den nyhedsmæssige relevans.

Til nr. 10

Det fremgår af ophavsretslovens § 76, stk. 1, nr. 3, at med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder § 11, stk. 2, § 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9, § 60 eller §§ 72-75.

Det foreslås i § 76, *stk. 1, nr. 3*, at ændre»§§ 72-75,« til »§§ 72, 73, 74 og 75,«.

Ved at ændre henvisningen til §§ 72-75 til §§ 72, 73, 74 og 75 opnås, at den foreslåede § 73 a ikke omfattes af ophavsretslovens § 76, og at forsætlige eller groft uagtsomme overtrædelser af § 73 a derfor ikke vil kunne straffes med bøde. Den foreslåede ændring vil således ikke have retlig betydning for gældende ret, da § 73 a er en ny bestemmelse, som ikke omfattes af § 76.

Til nr. 11

Det fremgår af § 77, stk. 1, i ophavsretsloven, at når eksemplarer af værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, er fremstillet uden for Danmark under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling i Danmark ville være i strid med loven, straffes med bøde den, som forsætligt eller groft uagtsomt indfører sådanne eksemplarer med henblik på at gøre dem tilgængelige for almenheden.

Det foreslås i § 77, stk. 1, at ændre »§§ 65-71,« til »§§ 65 og 66-71,«.

Ved at ændre henvisningen til §§ 65-71 til §§ 65 og 66-71 opnås, at den foreslåede § 65 a ikke omfattes af ophavsretslovens § 77, stk. 1. Den, der forsætligt eller groft uagtsomt indfører eksemplarer af materiale, omfattet af § 65 a, der er fremstillet uden for Danmark under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling i Danmark ville være i strid med loven, vil derfor ikke kunne straffes med bøde.

Til nr. 12

Det følger af ophavsretslovens § 83, stk. 1, at den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 og 77 nævnte bestemmelser, skal betale 1) et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og 2) en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, som overtrædelsen har medført. Ifølge stk. 2 skal der ved fastsættelse af erstatning efter stk. 1, nr. 2, tages hensyn til bl.a. den forurettedes tabte fortjeneste og krænkerens uberettigede fortjeneste. Det fremgår af stk. 3, at der i sager, der omfattes af stk. 1, derudover kan fastsættes en godtgørelse til den forurettede for ikke økonomisk skade.

Det foreslås, at der i § 83, stk. 1, efter »eller uagtsomt overtræder« indsættes »§ 65 a eller«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder § 65 a dels skal betale et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og dels en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, som overtrædelsen har medført. Herudover vil der kunne fastsættes en godtgørelse til den efterlignede for ikke økonomisk skade.

Til nr. 13

Det følger af § 84, stk. 1, at retten ved dom kan bestemme, at eksemplarer, som krænker retten til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, skal 1) tilbagekaldes fra handelen, 2) endeligt fjernes fra handelen, 3) tilintetgøres eller 4) udleveres til den forurettede. Stk. 2 præciserer, at adgangen til tilintetgørelse m.v. efter stk. 1 ikke kun omfatter selve eksemplaret, men også materialer, redskaber m.v., der primært har været anvendt til ulovlig fremstilling eller brug af eksemplarer. I stk. 3 præciseres, at foranstaltningerne efter stk. 1 gennemføres for krænkerens regning, medmindre særlige grunde taler imod. Efter stk. 4 skal retten anlægge en proportionalitetsbetragtning ved afgørelsen af, om der skal iværksættes en foranstaltning om tilintetgørelse el.lign. efter stk. 1.

Det foreslås, at der i § 84, stk. 1, efter »§§ 65-71« indsættes »og § 73 a,«.

Den foreslåede ændring har til formål at udvide bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte krænkelser af §§ 65 a og 73 a.

Den foreslåede ændring vil indebære, at eksemplarer, der krænker de foreslåede beskyttelser i §§ 65 a og 73 a, vil kunne tilbagekaldes fra handlen m.v. ved dom. Herudover vil § 84 stk. 2-4 også kunne finde anvendelse for eksemplarer, der krænker beskyttelserne efter §§ 65 a og 73 a.

Til nr. 14

Det følger af § 84, stk. 1, at retten ved dom kan bestemme, at eksemplarer, som krænker retten til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, skal 1) tilbagekaldes fra handelen, 2) endeligt fjernes fra handelen, 3) tilintetgøres eller 4) udleveres til den forurettede. Stk. 2 præciserer, at adgangen til tilintetgørelse m.v. efter stk. 1 ikke kun omfatter selve eksemplaret, men også materialer, redskaber m.v., der primært har været anvendt til ulovlig fremstilling eller brug af eksemplarer. I stk. 3 præciseres, at foranstaltningerne efter stk. 1 gennemføres for krænkerens regning, medmindre særlige grunde taler imod. Efter stk. 4 skal retten anlægge en proportionalitetsbetragtning ved afgørelsen af, om der skal iværksættes en foranstaltning om tilintetgørelse el.lign. efter stk. 1.

Det foreslås i § 84, stk. 1, at der indsættes et nyt nr. 2. Efter den foreslåede bestemmelse kan retten ved dom bestemme, at eksemplarer, som krænker retten til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71 og § 73 a, skal fjernes fra det medie, det er tilgængeligt på.

Den foreslåede ændring har til formål at opdatere bestemmelsen, så den tilpasses en digital virkelighed. Ved medie forstås digitale og analoge enheder og platforme, som data kan lagres eller vises på. Digitale platforme vil f.eks. skulle forstås som sociale medieplatforme, onlineindholdsdelingstjenester og fil- og dokumentdelingsplatforme m.v. Begrebet "medie" vil dog ikke omfatte formidlingstjenester, der udfører ren videreformidling, catching eller et medie som udgør en oplagrings-tjeneste, jf. definitionen heraf i forordning 2022/2065 af 19. oktober 2022 om digitale tjenester artikel 3, litra g, i)-iii).

Til nr. 15

Lovens anvendelsesområde for så vidt angår beskyttelsen af andre rettigheder, fremgår af ophavsretslovens § 86, stk. 1-7. I § 86, stk. 1, fastsættes anvendelsesområdet for ophavsretslovens § 65. Det følger heraf, at § 65 gælder for 1) fremførelser, der har fundet sted i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, 2) fremførelser, der er gengivet på lydoptagelser, som er beskyttede i henhold til bestemmelsen i stk. 2. Af § 86, stk. 2, følger, at ophavsretslovens § 66, om fremstillere af lydoptagelser, gælder for 1) lydoptagelser, der har fundet sted i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, 2) lydoptagelser, der er fremstillet af personer, som er statsborgere i eller bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og 3) lydoptagelser, der er fremstillet af selskaber, som har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Anvendelsesområdet for de i § 86, stk. 1-7, nævnte bestemmelser er desuden reguleret i bekendtgørelse nr. 218 af 9. marts 2010, der senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 1001 af 23. juni 2023, om anvendelse af ophavsretsloven i forhold til andre lande (udlandsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen udvider beskyttelsen i henhold til ophavsretsloven til værker og andre frembringelser m.v., der ikke omfattes af den umiddelbare beskyttelse efter lovens §§ 85 eller 86.

Beskyttelsen udvides som følge af, at Danmark har tiltrådt den i Paris reviderede Bernerkonvention af 24. juli 1971 til værn for litterære og kunstneriske værker (Bernerkonventionen), den i Paris reviderede Verdenskonvention af 24. juli 1971 om ophavsret, den internationale konvention af 26. oktober 1961 om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender (Romkonventionen), overenskomsten af 15. april 1994 om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) indeholdende aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (TRIPS), den i Genève vedtagne WIPO-traktat af 20. december 1996 om ophavsret (WCT) og den i Genève vedtagne WIPO-traktat af 20. december 1996 om fremførelser og fonogrammer (WPPT). Udøvende kunstners rettigheder er reguleret i Romkonventionen og WPPT, og der gives derfor tilsvarende anvendelse i forhold til lande, der har tiltrådt disse konventioner efter udlandsbekendtgørelsens §§ 12 og 16.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 86, stk. 2. Efter den foreslåede bestemmelse skal den foreslåede § 65 a gælde for efterligninger af personer, der er statsborgere i eller bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Den foreslåede ændring har til formål at fastsætte anvendelsesområdet for den foreslåede § 65 a. Anvendelsesområdet vil ligne det, der gælder for § 65, dog med den forskel, at det er den efterlignedes statsborgerskab, og ikke fremførelsesstedet, der er afgørende for anvendelsesområdet. Det er vurderingen, at selvom det, der beskyttes med den foreslåede § 65 a er den fremførelse eller præstation, som den udøvende kunstner eller artist har leveret, at det vil være uhensigtsmæssigt at betinge anvendelsesområdet for § 65 a af, hvor fremførelsen eller præstationen har fundet sted, da efterligningen ikke nødvendigvis er et resultat af én specifik fremførelse eller præstation.

Til nr. 16

Det følger af § 86, stk. 9, 2. pkt., at uanset bestemmelsen i stk. 2 gælder § 66, stk. 1, om eftergørelse for alle lydoptagelser.

Det foreslås at ændre i § 86, stk. 9, 2. pkt., således, at »stk. 2« bliver »stk. 3«.

Den foreslåede ændring er af ren teknisk karakter, da det i lovforslagets § 1, nr. 15 foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i § 86.

Til nr. 17

Det følger af § 86, stk. 9, 3. pkt., at uanset bestemmelserne i stk. 1-4 gælder bestemmelserne i § 65, stk. 2-4, § 66, stk. 1, § 67, stk. 1, og § 69, stk. 2, om spredning af eksemplarer til almenheden for alle fremførelser, lydoptagelser, billedoptagelser samt radio- og fjernsynsudsendelser.

Det foreslås at ændre § 86, stk. 9, 3. pkt., således, at »stk. 1-4« bliver til »stk. 1 og stk. 3-5.«

Den foreslåede ændring er af ren teknisk karakter, da det i lovforslagets § 1, nr. 15 foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i § 86.

Til nr. 18

Ophavsretslovens anvendelsesområde følger af § 85 for så vidt angår ophavsret og § 86 for så vidt angår andre rettigheder.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som § 86 a, hvorefter den foreslåede § 73 a vil gælde for efterligninger af alle fysiske personer, herunder udenlandske statsborgere.

Da den foreslåede § 73 a hverken er at betegne som en ophavsrettighed eller som en rettighed, der følger af kapitel 5 om andre rettigheder, vurderes det, at der bør indsættes en ny særskilt bestemmelse om anvendelsesområdet for § 73 a. Det vurderes desuden, at anvendelsesområdet bør være bredt og gælde efterligninger af alle fysiske personer, uagtet om de er statsborgere i Danmark eller et land i EU- eller EØS-området.

Til nr. 19

Det følger af § 93, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kgl. anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det foreslås at ændre § 93, således at efter »i kraft for« udgår »Færøerne«, og efter »som de særlige« udgår »færøske eller«. Den foreslåede ændring skyldes, at ophavsretsloven ikke kan sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger, da Færøerne overtog lovgivningskompetencen på det ophavsretlige område i 2010.

Til § 2

Det foreslås i § 2, stk. 1, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2027.

I § 2, stk. 2, foreslås det, at lovens § 1, nr. 9 og 11, ikke finder anvendelse for aftaler indgået før lovens ikrafttræden. For sådanne aftaler finder de hidtidige regler således anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er en overgangsbestemmelse om anvendelsen af de foreslåede nye bestemmelser i §§ 65 a og 73 a.

Bestemmelsen indebærer, at den foreslåede §§ 65 a og 73 a ikke griber ind i aftaler, der allerede er indgået, før lovens ikrafttræden. Aftaler, der indgås eller forlænges efter lovens ikrafttræden, vil derimod skulle bedømmes i lyset af de foreslåede nye bestemmelser i §§ 65 a og 73 a.

I § 2, stk. 3, forslås det, at regler udstedt i medfør af § 47, stk. 3, i lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 20. august 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 47, stk. 6, i lov om ophavsret, jf. denne lovs § 1, nr. 4.

Forslaget medfører, at reglerne i bekendtgørelse nr. 809 af

19. juni 2025 om Ophavsretslicensnævnet, som er udstedt med hjemmel i den gældende § 47, stk. 3, fortsat er gyldig, selvom stk. 3 foreslås ændret til stk. 6.

Bestemmelsen varetager alene ordensmæssige hensyn.

Til § 3

Det foreslås, at der indføres en territorialbestemmelse, som indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Det følger dog af § 3, 2. led, at § 1 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Lov om ophavsret gælder ikke for Færøerne, da Færøerne har overtaget det ophavsretlige område.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

Lov om ophavsret

§ 47. (...)

Stk. 2. Ophavsretslicensnævnet kan træffe afgørelse i henhold til § 11 c, stk. 3, § 13, § 13 a, stk. 5, og § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a, § 29 a, stk. 3, § 30, § 33, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1-3, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 52 b, stk. 4, § 52 c, stk. 6, § 55 c, § 68, § 75 a, stk. 3, og § 75 d. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3 (...)

§ 65. En udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk må ikke uden kunstnerens samtykke

1)-2) (...)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 20. august 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 676 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »ophavsret«: »m.v.«

2. Overalt i loven indsættes efter »udøvende kunstnere«: »eller artister«, efter »udøvende kunstner« indsættes: »eller artist«, og efter »en udøvende kunstners« indsættes: »eller en artists«.

3. I § 47, *stk. 2*, indsættes efter »§ 55 c«: »§ 65 a, stk. 3, § 67 a, stk. 3,«.

4. I § 47 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:

»*Stk. 3.* Så længe Ophavsretslicensnævnet behandler spørgsmål forelagt i henhold til § 13, § 13 a, stk. 5, § 14, § 16 b, § 17 d, stk. 3, § 18, stk. 1, § 24 a § 29 a, stk. 3, § 30, § 33, § 35, stk. 7, § 48, stk. 1-3, § 51, stk. 2, § 52 a, stk. 8, § 65 a, stk. 3, § 68 og § 75 a, stk. 3, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om disse spørgsmål. Er en sag herom anlagt ved domstolene, og anmoder en af parterne om at få den indbragt for Ophavsretslicensnævnet, hæver retten sagen og sender den til nævnet. Indeholder sagen andre spørgsmål omfattet af *stk. 2*, kan retten sende hele sagen til nævnet, såfremt retten skønner det hensigtsmæssigt, at spørgsmålene behandles samlet.

Stk. 4. For sager, som oversendes til Ophavsretslicensnævnet efter *stk. 3*, finder retsplejelovens § 361, *stk. 2* og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Kulturministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation med Ophavsretslicensnævnet, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og skemaer og den til enhver tid gældende nationale eID-løsning el.lign.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 6*.

5. I § 65, *stk. 1*, indsættes efter »værk«: »eller en artists kunstneriske præstation«, og efter »kunstnerens« indsættes: »eller artistsens«.

Stk. 2. Er fremførelsen optaget som anført i stk. 1, nr. 1, må den ikke uden den udøvende kunstners samtykke eftergøres eller gøres tilgængelig for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted.

Stk. 3. Hvis en optagelse af en fremførelse, jf. stk. 1, nr. 1, som ikke er en lydoptagelse, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første.

Stk. 4. Hvis en lydoptagelse af en fremførelse, jf. stk. 1, nr. 1, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen dog, indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt der er det første.

Stk. 5. (...)

Stk. 6. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-4, §§ 3, 7, 11 og 11 a-11 c, § 12, stk. 1, stk. 2, nr. 5, stk. 3, stk. 4, nr. 1, og stk. 5, 1. pkt., §§ 13, 13 a, 15, 16, 16 a, 16 c-16 f og 17-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, og §§ 21, 22, 24 b, 25, 25 a, 27, 28, 30 a, 31, 33, 34, 35, 39-47, 49-57, 58 a, 61 og 62 finder tilsvarende anvendelse på udøvende kunstneres fremførelser og optagelser heraf.

6. I § 65, *stk. 2*, indsættes efter »fremførelsen«: »eller præstationen«, i *stk. 3 og 4* indsættes efter »en fremførelse«: »eller præstation«, og i *stk. 6* indsættes efter »kunstneres«: »eller artisters«.

7. Efter § 65 indsættes før overskriften før § 66:

»§ 65 a. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk eller af en artists kunstneriske præstation må ikke tilgængeliggøres for almenheden uden samtykke fra den udøvende kunstner eller artist.

Stk. 2. Beskyttelsen i stk. 1 varer indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor fremførelsen eller den kunstneriske præstation fandt sted.

Stk. 3. Hvis en optagelse af en fremførelse eller kunstnerisk præstation, som ikke er en lydoptagelse, bliver udgivet eller offentliggjort inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen efter stk. 1 indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted.

Stk. 4. Hvis en lydoptagelse af en fremførelse eller kunstnerisk præstation bliver udgivet eller offentliggjort inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen efter stk. 1 indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 2, stk. 3 og 4, §§ 3, 11, 13, 13 a, 16 a, 16 c-16 f, 17-17 b, § 17 c, stk. 2, 3 og 4, §§ 17 d-17 e, § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1 og 2, §§ 21, 22, 24 b, 25, 27, 28, 30 a, 33, 34, 35, 47, 49, 50-52 b, 53-57, 58 a, 61 og 62 finder tilsvarende anvendelse på digitale virkelighedsnære efterligninger af udøvende kunstneres fremførelser eller af artisters kunstneriske præstationer.«

§ 68. Uanset bestemmelserne i § 65, stk. 2-4, og § 66, stk. 1, må udgivne lydoptagelser anvendes til radio- og fjernsynsudsendelse og til andre offentlige fremførelser. (...).

8. I § 68, *stk. 1, pkt. 1*, indsættes efter »§ 65, stk. 2-4,«: »§ 65 a, stk. 1-4«.

Stk. 2-5. (...)

9. Efter § 73 indsættes før overskriften før § 74:

»Beskyttelse mod virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn

§ 73 a. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger af en fysisk persons personlige, fysiske kendetegn må ikke tilgængeliggøres for almenheden uden den efterlignede persons samtykke.

Stk. 2. Stk. 1 omfatter ikke efterligninger, der er udtryk for karikatur, satire, parodi, magtkritik, samfundskritik eller lignende, medmindre efterligningen udgør misinformation, som konkret kan medføre alvorlig fare for andres rettigheder eller væsentlige interesser.

Stk. 3. Beskyttelsen i stk. 1 varer, indtil 50 år er forløbet efter den efterlignede persons dødsår.

Stk. 4. Virkelighedsnære digitalt genererede efterligninger kan tilgængeliggøres uden samtykke i overensstemmelse med bestemmelserne i § 23, stk. 2, og § 25.«

§ 76. Med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt

1)-2) (...)

3) overtræder § 11, stk. 2, § 52 c, stk. 2, 4, 6, 7 eller 9, § 60 eller §§ 72-75,

4)-6) (...)

Stk. 2. (...)

§ 77. Når eksemplarer af værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, er fremstillet uden for Danmark undersådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling i Danmark ville være i strid med loven, straffes med bøde, som forsætligt eller groft uagtsomt indfører sådanne eksemplarer med henblik på at gøre dem tilgængelige for almenheden.

Stk. 2. (...)

§ 83. Den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 og 77 nævnte bestemmelser, skal betale

1)-2) (...)

Stk. 3-4. (...)

§ 84. Retten kan ved dom bestemme, at eksemplarer, som krænker retten til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, skal

1)-2) (...)

3)-4) (...)

Stk. 2-4. (...)

§ 86. (...)

10. I § 76, stk. 1, nr. 3, ændres »§§ 72-75« til: »§§ 72, 73, 74 eller 75«.

11. I § 77, stk. 1, ændres »§§ 65-71« til: »§§ 65 og 66-71«.

12. I § 83, stk. 1, indsættes efter »eller uagtsomt overtræder«: »§ 65 a eller«.

13. I § 84, stk. 1, indsættes efter »§§ 65-71«: »og 73 a«.

14. I § 84, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) fjernes fra det medie, det er tilgængeliggjort på eller«.
Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.

15. I § 86 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

Stk. 2-8. (...)

Stk. 9. (...) Uanset bestemmelsen i stk. 2 gælder § 66, stk. 1, om eftergørelse for alle lydoptagelser. (...)

(...) Uansetbestemmelserne i stk. 1-4 gælder bestemmelserne i § 65, stk. 2-4, § 66, stk. 1, § 67, stk. 1, og § 69, stk. 2, omspredning af eksemplarer til almenheden for alle fremførelser, lydoptagelser, billedoptagelser samt radio- og fjernsynsudsendelser.

§ 93. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

»Stk. 2. Bestemmelsen i § 65 a gælder for efterligninger af udøvende kunstnere og artister, der er statsborgere i eller bosat i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

16. I § 86, stk. 9, 2. pkt., der bliver stk. 10, 2. pkt., ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

17. I § 86, stk. 9, 3. pkt., der bliver stk. 10, 3. pkt., ændres »stk. 1-4« til: »stk. 1 og 3-5«.

18. Efter § 86 indsættes før overskriften for § 87:

»Særlig bestemmelse om beskyttelse mod digitalt genererede efterligninger af personlige kendetegn

§ 86 a. Bestemmelsen i § 73 a gælder for efterligninger af alle fysiske personer, herunder udenlandske statsborgere.«

19. I § 93 efter »i kraft for« udgår »Færøerne«, og efter »som de særlige« udgår »færøske eller«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 2. § 1, nr. 7 og 9, finder ikke anvendelse for aftaler indgået før lovens ikrafttræden. For sådanne aftaler finder de hidtidige regler anvendelse.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 47, stk. 3, i lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 20. august 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 47, stk. 6, i lov om ophavsret, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.